

Metodiskais līdzeklis karjeras atbalsta speciālistiem

Digitālie rīki un metodes

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Region Örebro län

VALMIERA
DEVELOPMENT
AGENCY

Competence

NORRKÖPING

município de
lousada

samk
Satakunta University of Applied Sciences

stebo
ondernemend
voor de samenleving

KĒKAVAS
NOVADS

Satura rādītājs

1. Ievads. 4
 - 1.1 Jēdzienu definīcijas. 4
 - 1.2 Nepieciešamība pēc digitālajiem rīkiem un to priekšrocības. 5
 - 1.3 Datu aizsardzība, izvēloties un lietojot digitālos rīkus. 7
2. Metodiskā līdzekļa izmantošana. 8
3. Digitālie rīki un labā prakse. 9
 - 3.1 Visvairāk izmantotie rīki 9
 - 3.3 Digitālo rīku interaktivitāte. 12
 - 3.3.1 Videokonferenču sistēmas kā saziņas rīki 13
 - 3.3.2 Padlet. 16
 - 3.3.3 Kahoot kā viktorīnu rīks. 17
 - 3.3.4 FutureM@ker. 18
 - 3.4 Vietējo rīku/datu bāzu apraksts. 18
4. Ieteikumi digitālo rīku izmantošanai karjeras konsultācijās. 22
 - 4.1 Individuālās tiešsaistes karjeras konsultācijas. 23
 - 4.1.1 Pirms konsultācijas: Vai dalībnieks ir gatavs konsultācijai?. 23
 - 4.1.2 Konsultācijas laikā: Vai dalībnieks seko līdz konsultācijas procesam?. 24
 - 4.1.3 Pēc konsultācijas: Kāds ir dalībnieka mācīšanās progress?. 26
 - 4.2 Grupas tiešsaistes karjeras konsultācijas. 26
 - 4.2.1 Pirms konsultācijas: Vai dalībnieki ir gatavi konsultācijai?. 27
 - 4.2.2 Konsultācijas laikā: Vai dalībnieki seko līdz konsultācijas procesam?. 27
 - 4.2.3 Pēc konsultācijas: Kāds ir dalībnieku mācīšanās progress?. 28
 - 4.3 Grupas tiešsaistes konsultācijas vecākiem... 29
 - 4.3.1 Pirms konsultācijas. 29
 - 4.3.2 Konsultācijas laikā. 29
 - 4.3.3 Pēc konsultācijas. 30
 - 4.4 Hibrīdkonsultācijas. 31
 - 4.4.1 Pirms konsultācijas. 31
 - 4.4.2 Konsultācijas laikā. 31
 - 4.4.3 Pēc konsultācijas. 32
5. Kopsavilkums. 33
- Atsauces un papildu saites. 34
- Pielikumi 36

Koordinatorē

Laila Berglund, Ērebrū lēne, Zviedrija

Autori

Ann Engelen, Stebo, Beļģija

Anne Kārki, Satakuntas Lietišķo zinātņu universitāte, Somija

Sanna Marjamāki, Satakuntas Lietišķo zinātņu universitāte, Somija

Timo Heinonen, Satakuntas Lietišķo zinātņu universitāte, Somija

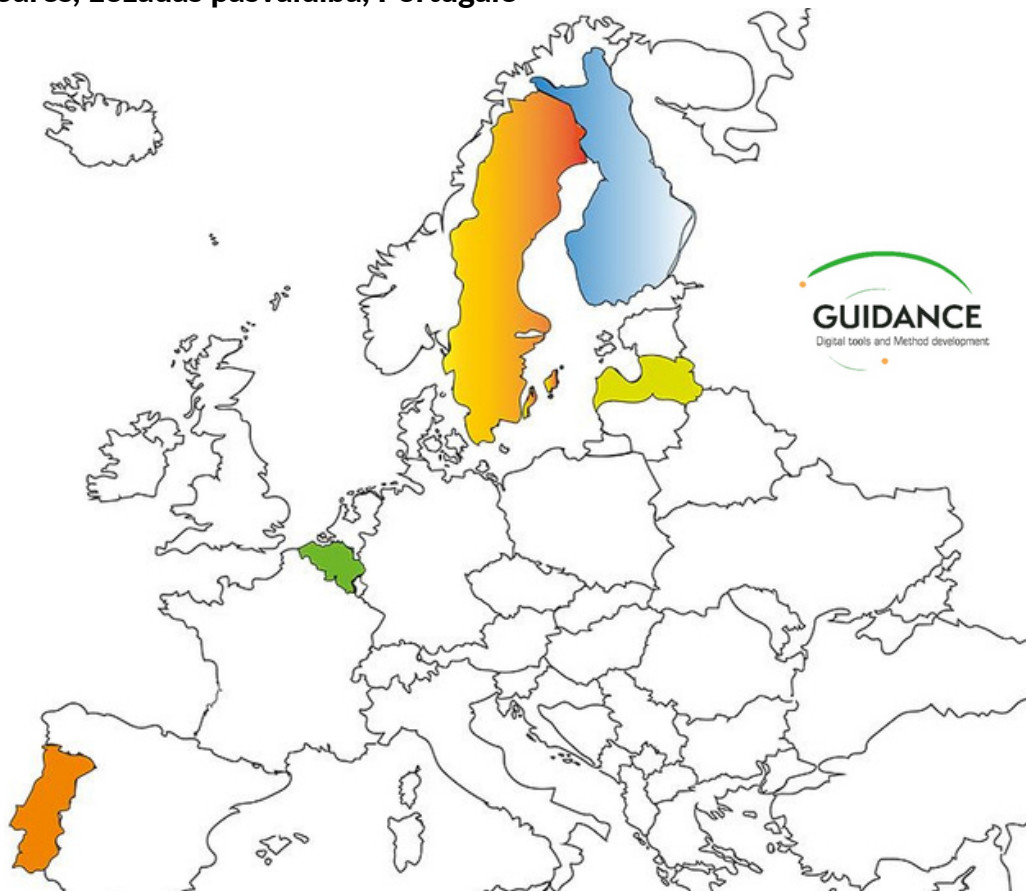
Sanita Āboliņa, Ķekavas vidusskola, Latvija

Anna Welin, Noršēpingas pašvaldība, Zviedrija

Kajsa Börjeson, Competence Sverige, Zviedrija

Lars Rubensson, Ērebrū lēne, Zviedrija

Joana Soares, Lozadas pašvaldība, Portugāle

1 Ievads

Šī metodiskā līdzekļa mērķis ir pilnveidot prasmes un kompetences attiecībā uz digitālo rīku un metožu izmantošanu un pielāgošanu, lai nodrošinātu iekļaujošāku karjeras atbalstu jauniešiem un jaunajiem pieaugušajiem. Metodiskais līdzeklis būs pieejams visiem, un to varēs izmantot bez maksas, dažas saites būs arī no valstu avotiem dažādās valodās.

Šis metodiskais līdzeklis ir izveidots Erasmus projekta #Guidance ietvaros. Tas ir starptautisks projekts, kas ir vērsts uz digitālās informētības un izpratnes veicināšanu. Mēs uzklusījam cilvēkus, kuri sniedz karjeras atbalsta pakalpojumus piecās dažādās valstīs, lai noskaidrotu digitālo rīku izlasi, kas var iedvesmot jūs karjeras atbalsta sniegšanas procesā.

Eiropas Komisijas atbalsts šīs publikācijas izveidē nenozīmē satura apstiprinājumu; saturs atspoguļo tikai autoru uzskatus, un Komisija nevar būt atbildīga par tajā ietvertās informācijas izmantošanu.

Šo metodisko līdzekli karjeras atbalsta speciālistiem ir licencējusi organizācija Creative Commons CC BY 4.0, tādējādi to var izmantot un pielāgot visi lietotāji, savukārt katrs lietotājs var mainīt tā valodu, kā arī sekmēt dokumenta pieejamību dažādiem lietotājiem.

1.1 1.1 Jēdzienu definīcijas

Digitālie rīki mācību un karjeras atbalstam – dažāda veida programmatūra un tīmekļa pakalpojumi mācību un karjeras atbalsta procesa sekmēšanai un uzlabošanai, lai karjeras konsultanti varētu viegli koplietot informāciju un resursus ar apmācāmajiem/klientiem, palīdzot viņiem plānot un organizēt mācību procesu. Digitālie karjeras atbalsta rīki ietver arī dažādus digitālās saziņas veidus, piemēram, dialogu, izmantojot e-pastu, tērzētavu vai videokonferences.

Iekļaujoša digitālā vide -

ērti lietojama digitālā vide, kas ir pieejama ikvienam. Iekļaujošā digitālā vidē ir ņemtas vērā dažādas vajadzības un spējas, kā arī tā ļauj ikvienam piekļūt digitālajām tehnoloģijām un tās jēgpilni izmantot neatkarīgi no pieredzes vai apstākļiem.

1.2 1.1 Nepieciešamība pēc digitālajiem rīkiem un to priekšrocības

Bērje Lindkvists (Börje Lindqvist), ziņojuma par mācību un karjeras digitalizētu atbalstu Zviedrijā autors, apgalvo, ka zināšanas un kompetences, kā darboties ar videokonferenču sistēmām, filmu un animāciju programmām un citiem digitālajiem rīkiem, ir ļoti būtiskas mācību un karjeras atbalsta kvalitātei. Digitālās metodes un rīki, ko dalībnieki var izmantot pirms un pēc karjeras konsultācijām, kā arī to laikā, ļoti iespējams, aktivizēs dalībniekus konsultāciju starplaikā un bagātinās karjeras atbalsta procesu. Piemēram, animācijas un video var izmantot, lai sagatavotu dalībniekus karjeras konsultāciju nodarbībām un/vai lai piesaistītu uzmanību tādiem cilvēkiem, kuri nespēj lasīt garākus tekstus, savukārt digitāli interaktīvās domu kartes var palīdzēt karjeras konsultantam sagrupēt dalībnieka idejas un resursus nodarbības laikā, kā arī ilustrēt saiknes un izveidot pārskatu. Savukārt jauni digitālie informācijas rīki, rokasgrāmatas un interešu testi var veicināt interesi par karjeras atbalstu un konsultācijām. [Börje Lindqvist, 2019].

2021. gada rudenī, kad pandēmijas ietekmē visiem nācās strādāt attālināti, projekta „Guidance” ietvaros tika veikta karjeras konsultantu vai padomdevēju (N=63) aptauja. Respondenti pārstāvēja dažādas nozares, lielākā daļa bija no pamatzglītības un vidējās izglītības iestādēm, bet bija arī augstākās un profesionālās izglītības iestāžu un atbalsta organizāciju pārstāvji. Aptaujā atklājās atšķirības starp piecām valstīm. Somijā un Portugālē karjeras konsultācijas nebija izplatīts, savukārt Zviedrijā un Latvijā karjeras konsultācijas bija izplatītākais karjeras atbalsta veids. Respondenti Beļģijā, Somijā un Zviedrijā atzina, ka darbam tiešsaistē ir zināmi trūkumi, savukārt respondentiem Latvijā un Portugālē bija pretēji uzskati. Lielākā daļa respondentu Beļģijā norādīja, ka ir izgudrojuši kaut ko jaunu, savukārt Portugālē neviens respondents nevarēja sniegt šādu atbildi.

Balstoties uz 63 dalībnieku atbildēm, varam apgalvot, ka pandēmijas dēļ 2020. gadā aizsāktā pielāgošanās digitālo rīku izmantošanai ir notikusi jau interviju laikā. Šķiet, ka daudzi plāno turpināt izmantot digitālos rīkus karjeras atbalsta sniegšanā, kad tas būs ērti. Respondenti arī norādīja, ka digitālo rīku izmantošana ietaupa laiku un naudu, kā arī dod iespēju satikt vairāk cilvēku un pat tos klientus/skolēnus, kas dzīvo tālu prom. Dažiem klientiem/skolēniem digitālie rīki šķiet mazāk biedējoši, pieejamāki un ērtāki. Daži respondenti sacīja, ka neturpinās lietot digitālos rīkus, jo nav pieraduši pie tiem, ka saistībā ar tiem ir pārāk daudz tehnisku problēmu un daži klienti tos nevēlas.

Respondentu atbildes uz aptaujas jautājumiem liecināja, ka ir nepieciešama sistemātiska informācija par jaunām metodēm, vienkāršāki rīki, atbalsts un apmācība. Respondenti atbildēs norādīja, ka ir nepieciešams arī iepazīstināt ar labas un sliktas prakses piemēriem, apspriest šos jautājumus un apmācīt digitālo rīku lietošanā. Šī metodiskā līdzekļa mērķis ir sniegt karjeras konsultantiem atbalstu un rast jaunus veidus, kā izmantot digitālos rīkus.

Vairākās izglītības iestāžu tīmekļa vietnēs ir norādes par mācību un karjeras konsultāciju sniegšanu tiešsaistē, un daļa no šīm norādēm attiecas arī uz atbilstošu digitālo rīku izvēli, piemēram, Praktiskās instrukcijas. [Tampere University & TAMK, 2022] Digitālo rīku nepieciešamība ir acīmredzama, taču prasmes izvēlēties piemērotus rīkus un novērtēt to digitālo pieejamību attīstās. Būtu labi paturēt prātā, ka sākumpunkts vienmēr ir atbalsta sniegšana skolēniem, nevis rīki. [Tampere University & TAMK, 2022]

1.3 Datu aizsardzība, izvēloties un lietojot digitālos rīkus

Digitālā rīka lietošanu ir jāapstiprina un jāveic rīka novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību. Ņemiet vērā, ka uzņēmumi saņem bezmaksas piekļuvi personas datiem, kas reģistrēti to digitālajā platformā. Daudzi uzņēmumi pelna naudu, pārdodot informāciju, jo īpaši tas attiecas uz bezmaksas konta rīkiem, uz kuriem neattiecas lietotāja līgums. Ir svarīgi to paturēt prātā, jo šajā metodiskajā līdzeklī esam izvēlējušies apskatīt rīkus ar bezmaksas konta opcijām.

Vienmēr paturiet prātā to, ka jums vajag:

- Anonimizēt. Informācija/prezentācija nedrīkst saturēt personas datus vai citus sensitīvus datus. Pat fotogrāfija ir personas dati (ja vien tā jau nav atrodama internetā).
- Pārrunāt informācijas/prezentācijas izmantošanu, tās saglabāšanu un kopīgošanu ar kādu citu (ja vien nav panākta cita vienošanās, kurā ir noteikts informācijas pieejamības beigu datums).

2. Metodiskā līdzekļa izmantošana

Projekta #Guidance metodiskais līdzeklis ir izstrādāts kā aktuāls rīku kopums skolu darbiniekiem (skolotājiem un citiem izglītības darbiniekiem), karjeras konsultantiem, profesionālajiem padomdevējiem un citām ieinteresētajām personām, kas strādā ar digitālajiem rīkiem un karjeras konsultēšanas jomā.

Šis digitālo rīku kopums galvenokārt ir paredzēts, lai sniegtu palīdzību digitāli iekļaujoša karjeras atbalsta plānošanā un īstenošanā. Ar šo metodisko līdzekli projekta #Guidance īstenošanā cenšas nodrošināt daudzveidīgākas metodes un rīkus ikdienas darba procesā un veicināt iekļaujošu digitālo vidi. Mūsu ieteikumi neveido universālu, visiem piemērotu rīku kopumu, jo katram skolotājam/praktiķim ir unikāls konteksts/situācija un atšķirīga skolēnu grupa, kurai viņi cenšas palīdzēt un sniegt atbalstu. Tāpēc šī metodiskā līdzekļa lietotāji varēs šeit atrast atbilstošu informāciju un piemērotus rīkus sava darba atbalstam.

Tālāk ir sniegti daži padomi par šī metodiskā līdzekļa izmantošanu, kā arī tie palīdzēs plānot, sagatavot un ieviest digitāli iekļaujošu karjeras atbalsta praksi. Šajā metodiskajā līdzeklī ir:

1. Digitālo rīku un labās prakses saraksts, kas sniedz pārskatu par pašlaik izmantotajiem rīkiem, kas bija minēti priekšizpētē un/vai kurus izmanto partnerorganizācijas.
2. Karjeras atbalsta matrica un vispārīgi ieteikumi, kā izmantot digitālos rīkus karjeras konsultācijās.
3. Būtiskākās informācijas kopsavilkums.
4. Saites tālākai izpētei.

3. Digitālie rīki un labā prakse

Šajā sadaļā ir pieejams pārskats par rīkiem, kurus ieteikušas partnerorganizācijas un/vai kuri minēti projekta aptaujā. Projekta konsorcijs izskatīja 64 digitālos rīkus un tīmekļa vietnes, kuras bija minējuši aptaujas respondenti, un novērtēja tās pēc šādiem kritērijiem: rīka pieejamība vairākās valodās, bezmaksas versiju pieejamība, tīmeklī balstīta mobilā adaptācija, kā arī reklāmu esamība/neesamība. Lai gūtu iedvesmu turpmākai padomdošanai un konsultēšanai, šeit atradīsiet arī labās prakses piemērus.

3.1 Visvairāk izmantotie rīki

Rīki, kas atbilda visiem kritērijiem, ir norādīti 1. tabulā. Rīku izvēle bieži ir atkarīga no platformas, ko izmanto jūsu organizācija, parasti tā ir *Microsoft* vai *Google*. *Moodle* ir vēl viena vide, ko izmanto dažās valstīs un partnerorganizācijās. Tabulas 1. rindā abulā ir klasificētas atbilstoši lietotājam vajadzīgām funkcijām, tāpēc rīki ir saistīti ar šīm funkcijām. Hipersaites un QR kodi 1. tabulā attiecas uz *YouTube* kanāliem, tostarp katras vides apgūšanas materiāliem.

	Microsoft konts	Google konts	Moodle konts
Kur organizēt materiālus?	<u>MS Teams</u> 	<u>Google Classroom</u> 	<u>Moodle</u>
Kur satikties?	MS Teams Meet	Google Meet	Iebūvētā 4.0 versija
Kur ierakstīt informatīvos video?	MS Teams MS PowerPoint	Google Meet (Darbavietas licences)	
Kur parādīt, ilustrēt un integrēt?	MS PowerPoint MS Whiteboard	Google Jamboard	Iebūvēta tāfele un interaktīvie rīki
Kur sagatavot anketu?	MS Forms	Google Forms	Iebūvēti rīki

1. tabula. Atsevišķu kontu (ekosistēmu) rīki.

Papildu saraksts ar atsevišķām tīmekļa pārlūkprogrammu aplikācijām, kas attiecas uz karjeras atbalstu, ir sniegts 2. tabulā. Vairākas no šīm tīmekļa pārlūkprogrammu aplikācijām var izmantot, ieejot Google vai Microsoft kontā. Saišu QR kodi ir norādīti 1. pielikumā.

2. tabula. Atsevišķas tīmekļa pārlūkprogrammu aplikācijas

	Rīka nosaukums	Ievadvideo angļu valodā
Kur satikties?	Zoom Webex by Cisco	Zoom YouTube kanāls Webex youtube kanāls
Kur ierakstīt informatīvos videomateriālus?	Powtoon Screencast-O-Matic	Powtoon YouTube kanāls Screencast-O-Matic YouTube kanāls
Kur parādīt, ilustrēt un integrēt?	Padlet Canva Whiteboard.fi Coggle Prezi Flinga	Padlet YouTube kanāls Canva YouTube kanāls Whiteboard.fi YouTube kanāls Coggle YouTube kanāls Prezi YouTube kanāls Ievadvideo
Kur sagatavot anketu?	Menti Kahoot Slido Quizizz kardSort	Mentimeter YouTube kanāls Kahoot YouTube kanāls Slido YouTube kanāls Quizizz YouTube kanāls kardSort Ievadvideo

2021. gada priekšaptaujā skolotāji un konsultanti/padomdevēji minēja arī citus digitālos rīkus (3. tabula). QR kodus var atrast 2. pielikumā.

3. tabula. Citi aptaujā minētie digitālie rīki.

	Rīka nosaukums
Personības testi	16personalities test Mosaic of Professions test O*NET
Karjeras atbalsta sniegšanai pielāgots rīks	FutureM@ker

3.2 Iekļaujošu karjeras konsultāciju labās prakses piemēri

Lai iepazīstinātu ar iekļaujošu karjeras konsultāciju labās prakses piemēriem, ir izvēlētas šādas digitālo rīku izmantošanas jomas:

- Videokonferenču sistēmas kā komunikācijas līdzeklis.
- Interaktīvas platformas karjeras konsultācijām.
- Digitālās mijiedarbības sistēmas, kas ļauj uzdot jautājumus, sacensties un radoši izpausties grupu konsultāciju laikā.

Katrā izmantošanas jomā labās prakses piemēri un padziļināta informācija ir sniegta par vienu digitālo rīku. Balstoties uz partneru pieredzi, izvēlējamies ērtus, populārus un viegli lietojamus rīkus, kurus skolotāji/padomdevēji/karjeras konsultanti izmanto partnervalstīs. Rīkus izvēlējamies, pamatojoties uz to daudzsološo būtību, taču tā ir tikai neliela izlase no daudzajiem esošajiem rīkiem. Skaidrības labad – mēs neapgalvojam, ka šie ir labākie vai vienīgie rīki, kas jums ir jāizmanto; tā ir rīku izlase, kas varētu jūs iedvesmot.

Aptaujas rezultāti parādīja, ka ir nepieciešami pielāgoti digitālie rīki, tāpēc šeit ir iekļauts arī rīks – *FutureMaker* –, kas ir pielāgots mācību un karjeras atbalstam. Rīku izstrādāja *Stebo* vzw Beļģijā, Genkā, Limburgā, Flandrijā.

3.3 Digitālo rīku interaktivitāte

Terminu 'interaktivitāte' bieži lieto digitālo karjeras atbalsta pakalpojumu kontekstā. Interaktīva vietne nodrošina iespēju apmainīties ar saturu starp lietotāju un vietni. Jūs kā lietotājs varat tērzēt vai mainīt saturu, kā arī piedalīties citu lietotāju saturā. Jūs varat koplietot, augšupielādēt un lejupielādēt saturu.

Ir vairākas interaktīvas tiešsaistes programmatūras, ko var izmantot, lai vizualizētu informāciju, mijiedarbotos un sadarbotos. Kā minēts iepriekš, rīka izvēle bieži ir atkarīga no jūsu digitālās platformas, prasmēm un mērķa grupām. Piemēram, *Jamboard* ir rīks, ko var viegli izmantot, strādājot Google vidē, savukārt *MS Whiteboard* var lietot *Microsoft* vidē.

Daudziem rīkiem ir gatavas veidnes un/vai aktivitātes, kas var būt noderīgas, veidojot uzdevumus, nodarbības, spēles, SVID analīzi vai bāzi sarunām. Piemēram, veidnes var atrast *MS Whiteboard*, *Whiteboard.fi* un *Padlet* platformā.

Interaktīvi, digitāli rīki var būt noderīgi gan individuālajās, gan grupas karjeras konsultācijās, taču veidi, kā tos vislabāk izmantot, atšķirsies atkarībā no jums un jūsu klienta individuālajām vajadzībām un mērķiem. Protams, interaktīvos digitālos rīkus un platformas var izmantot arī ierastajās un tradicionālajās sanāksmēs, izmantojot projekcijas uz ekrāna vai audekla. Tālāk ir apkopoti daži padomi, kā gūt maksimālu labumu no platformām.

Grupu karjeras konsultācijās un tiešsaistes semināros interaktīvus digitālos rīkus var izmantot, piemēram, lai veiktu tālāk norādīto:

- Grupu darba organizēšana tiešsaistē, reāllaikā (piemēram, „Prāta vētra”). Lai sekmētu skolēnu līdzdalību, apsveriet iespēju apspriest atbildes un saturu, kas ir publicēts, piemēram, uz *Padlet* sienas. Tomēr tas ir jādara piesardzīgi, jo daži var justies apdraudēti, ja atsevišķas atbildes apspriež atklāti.
- Vērtēšanas vingrinājumu veidošana.
- Digitalizētu asociāciju kartīšu veidošana (oriģinālā metode vai *Dixit* galda spēļu kartiņas).

Individuālajās karjeras konsultācijās interaktīvos digitālos rīkus var izmantot, piemēram, lai izveidotu tālāk norādīto:

- sanāksmes darba kārtība (vizualizējiet, pārrunājiet un nosakiet prioritātes kopā);
- ilgtermiņa un īstermiņa mērķu saraksts un darbības plāns;
- mācību plāns un sekošana līdzī progresam;
- SVID analīze;
- ideālas karjeras domu karte;
- sasniegumu, diplomu un sertifikātu „laika līnija”;
- virtuāls CV.

Jūs kā mācību un karjeras konsultants varat izmantot interaktīvos rīkus, lai uzlabotu saziņu un dalītos ar informāciju. Piemēram:

- Digitālais informatīvais biļetens (starp skolu-skolēniem-vecākiem).
- Digitālā tāfele kā mājas lapas aizvietotājs vai mājas darbu platforma (vieta, kur integrēt QR koda uzdevumus, mājas darbus, interaktīvas spēles vai orientēšanās aktivitātes, lai reklamētu, veicinātu priekšstatu par karjeras ceļa meklēšanu).

Digitālās spēles un viktorīnas mācību un karjeras konsultācijās var izmantot vairākos veidos. Piemēram, tās var izmantot ar klientiem/ skolēniem, lai uzzinātu vairāk par konkrētu mācību priekšmetu vai potenciālo karjeru.

3.3.1 Videokonferenču sistēmas kā saziņas rīki

Tīmeklī organizētajām videokonferencēm (vai tiešsaistes sanāksmēm) bija nozīmīga loma izglītībā Covid-19 pandēmijas laikā. Videokonference attiecas uz tiešraides vizuālu savienojumu internetā starp divām vai vairākām attālināti esošām pusēm, un šāda videokonference līdzinās klātienē sanāksmei. Tīmekļa videokonferenču platformas piedāvā rīkus attālinātai sadarbībai, saziņai un prezentācijām.

Šīs tehnoloģijas tipiskās funkcijas (papildus audio un video pieslēgumam) ir šādas:

- Ekrāna koplietošana, kas ļauj dalībniekiem prezentēt saturu no atvērtas lietotnes (piemēram, no prezentācijas, teksta dokumenta, darblapas utt.);
- Tērzēšana, kas ļauj dalībniekiem pārsūtīt ziņojumus reāllaikā;
- Tāfele, kuru var kopīgot, lai dalībnieki to varētu izmantot;
- Vārteja uz citām lietotnēm neļauj lietotājiem palaist vairākas programmas un pārslēgties starp tām;
- Ierakstīšanas iespēja (atkarībā no licences dažās platformās).

Saskaņā ar Lindkvista teikto ekrāna kopīgošanas tehnoloģija ir viens no funkcionējoša e-karjeras atbalsta pakalpojuma priekšnosacījumiem. Ar ekrāna kopīgošanas funkcijas palīdzību, mēs, cita starpā, varam vizualizēt karjeras atbalsta modeļus un metodes, kopīgot interaktīvās sadarbības telpas un strādāt ar digitālajām domu kartēm.

Īsu, skaidrojošu videomateriālu izveide ir svarīgs veids, kā karjeras atbalsta speciālisti var nodot informāciju, tas var ietaupīt laiku, kā arī kalpot kā efektīvs ieguldījums karjeras atbalsta nodrošināšanā. Piemēram, videomateriālos var ietvert norādījumus par pieteikšanos, uzņemšanas procesu vai arī īsas kursu prezentācijas. Tiešsaistes sanāksmju platformas piedāvā vienu no vairākām iespējām šādas informācijas ierakstīšanai. Alternatīvas ir parādītas 1. un 2. tabulā.

Radiet iekļaujošu vidi tiešsaistes sanāksmes laikā

Tiešsaistes sanāksmju rīki bieži atbalsta dažādas papildu aktivitātes, kas var palīdzēt uzsākt konsultāciju, izmantojot cita veida aktivitātes, nevis tērzēšanu. Gandrīz visas sarunu tēmas vai reālās dzīves aktivitātes ir iespējams pārnest tiešsaistē.

Kā piemērus var minēt šādas idejas:

- Atbilde uz jautājumu tērzētavā.
- Krāsošana uz tāfeles.
- Emocijzīmju rādīšana.
- Dziesmas minēšana.
- Rokas pacelšana.

Kā izveidot iekļaujošas sanāksmes platformā MS Teams

Projekta aptaujā divas visbiežāk pieminētās videokonferenču platformas ir Zoom un MS Teams. Lai ilustrētu labus piemērus tam, kā veidot iekļaujošas tiešsaistes sanāksmes, esam izvēlējušies platformu MS Teams. Tomēr MS Teams bezmaksas versijai ir ierobežotas funkcijas. Piemēram, lai ierakstītu un atšifrētu sanāksmes, jums ir jāmaksā par Microsoft 365 Business Basic vai Business Standard kontu. Lūdzu, ņemiet vērā arī to, ka organizācijas var izvēlēties ierobežot MS Teams funkcijas atkarībā no VDAR (Vispārīgās datu aizsardzības regulas) vērtējuma. Izplatīts piemērs ir ierakstīšana un dokumentu kopīgošana.

Pirms sanāksmes

- Izveidojiet skaidru darba kārtību un ievietojiet to kalendārā. Sagatavojieties sanāksmei atbilstoši darba kārtībai.
- Ievietojiet tērzētavā atbilstošu informāciju. Tērzētavā varat iestatīt teksta nolasīšanas funkciju un/vai mainīt teksta iestatījumus. MS Teams piedāvā arī tērzēšanas ziņojumu tekstu tulkošanu vairāk nekā 60 dažādās valodās.
- Atjauniniet tērzētavas informāciju tiem, kas pievienojas vēlāk, jo viņi neredzēs tērzētavā iepriekšējos komentārus.

Ja ir pieejamas attiecīgās funkcijas, pirms sanāksmes augšupielādējiet prezentācijas *MS Teams* platformā. Sanāksmes dalībnieku, kuri izmanto ekrāna lasītājus, priekšrocība ir tāda, ka ekrāna lasītājs var nolasīt saturu programmā *PowerPoint*, ja tas tiek kopīgots tieši programmā *MS Teams*.

Sanāksmes laikā

- Vienmēr izmantojiet kameru.
- Ja fons ir neitrāls, cilvēkiem sanāksmes laikā ir vieglāk koncentrēties uz runātāju.
- Vai sanāksmē piedalās vairāki cilvēki? Virtuālā auditorija var atslogot smadzenes un mazināt sanāksmes radīto nogurumu, jo mūsu smadzenēm ir vieglāk apstrādāt attēlu, kurā mēs visi esam sapulcējušies, nevis vairākus mazus kvadrātus.
- Izmantojiet trokšņu mazināšanas funkciju.
- Pievienojiet subtitrus. Platformā *MS Teams* ir pieejami subtitri angļu valodā. Subtitri citās valodās ir pieejami programmā *PowerPoint* (zem Slideshow (Slīdrāde)). Platformā *Teams* ir arī sanāksmes transkribēšanas funkcija.
- Kopīgojiet prezentācijas, kas ir augšupielādētās platformā *Teams*, izmantojot *PowerPoint Live*. Kopīgojot saturu, jūs kā prezentētājs iegūstat piekļuvi savām prezentācijas piezīmēm un redzat sanāksmes dalībniekus. Vienlaikus sapulces dalībnieki, kuri izmanto ekrāna lasītājus, var likt ekrāna lasītājam nolasīt *PowerPoint* skaļi.
- Lai sekmētu dalību un iesaistīšanos sanāksmē, izmantojiet, piemēram, tāfeles kopīgošanu.
- Ja jums ir attiecīgā funkcija, ierakstiet sanāksmes, kuras ir atļauts ierakstīt. Tas dod dalībniekiem iespēju noklausīties sanāksmi vēlāk.
- Mudiniet visus izmantot virtuālās funkcijas / emocijzīmes / rokas pacelšanu utt.

Pēc sanāksmes

Sanāksmes tērzētava ir laba sadarbības vieta turpmākajam darbam. Tērzēšana turpinās pat pēc sanāksmes. Tur varat ievietot komentārus, atzīmēt cilvēkus, kopīgot dokumentus, mērķu formulējumus utt. Jebkuri ieraksti nonāk sanāksmes krātuvē. Informāciju tērzētuvē varat atrast, izmantojot meklēšanas funkciju.

3.3.2 Padlet

Padlet ir interaktīvs rīks, ko šobrīd izmanto mācību un karjeras konsultanti vairākās valstīs. Šis rīks ļauj dalībniekiem sadarboties tiešsaistē, vienlaikus ievietojot tekstu, attēlus, videomateriālus, saites un dokumentus. Iedomājieties *Padlet* kā tāfeli, uz kuras ikviens var rakstīt sinhrono stundu vai grupu nodarbību laikā, kā arī vietu, kur sazināties, izstrādāt projektus un sadarboties, veicot asinhronu darbu. *Padlet* tāpat kā citus interaktīvus digitālos rīkus var izmantot arī individuālās tiešsaistes konsultācijas laikā, piemēram, lai vizualizētu karjeras atbalsta procesu un/vai noteiktu darba kārtību. Citi piemēri, kā arī attēli, kas ilustrē *Padlet* izmantošanas veidus padomdošanā un karjeras konsultācijās, ir doti 4. pielikumā.

Sistēmā ir iespējams ielogoties, izmantojot *Google*, *Microsoft* vai *Apple* kontu. Interaktīvajam rīkam *Padlet* var piekļūt, izmantojot tīmekļa vietnes vai instalētas lietotnes (atbalsta vairākas platformas). Jūs saņemat tikai piecas aktīvas bezmaksas *Padlet* sienas, bet varat izmantot arhīvu.

Pēc *Padlet* sienas izveides varat kopīgot saiti ar dalībniekiem, kuri pēc tam var tur ievietot ziņas, dokumentus un videomateriālus. Skolēni, noklikšķinot uz saites, var pievienoties *Padlet* sienai. Sadarbība notiek, daloties, atzīmējot ar 'patīk' un komentējot idejas, audiomateriālus vai videomateriālus. Ja vadītājs ir uzdevis mājas darbu vai grupu darbu, skolēni var turpināt izmantot *Padlet* sienu, ja vadītājs nemaina saiti vai neizdzēš *Padlet* sienu.

Saite uz instrukciju videomateriāliem ir pieejama 3. pielikuma 10. tabulā.

3.3.3 Kahoot kā viktorīnu rīks

Kahoot var izmantot kopā ar skolēniem gan klasē, gan attālinātajās tikšanās reizēs. Šis rīks piedāvā daudz gatavu viktorīnu, kas domātas dažādām mērķa grupām, piemēram, viktorīnas ar jautājumiem par mācībām, izglītību, darba tirgu, kā arī darba vidi. Šeit ir iespēja izveidot arī savu spēli.

Bezmaksas konts iesākumam ir pietiekami labs. Noklikšķiniet uz *Get my free account* (Izveidot bezmaksas kontu), lai izveidotu kontu platformā *Kahoot*. Varat reģistrēties, izmantojot savu e-pastu vai *Google*, *Microsoft*, *Apple* vai *Clever* kontu. Saite uz video pamācību ir 4. pielikuma 10. tabulā.

Spēles sākšana

- Kad esat iegājis savā *Kahoot* kontā, dodieties uz *Create* (Izveidot) un izvēlieties *Kahoot*. Šeit varat uzrakstīt savus jautājumus, izvēlēties laika ierobežojumu un atbilžu variantus. Kad viktorīna ir pabeigta, varat pārbaudīt viktorīnu, spēlēt to uzreiz vai kopīgot ar citiem.
- Sadaļā *Discover* jūs atradīsiet gatavas *Kahoot* spēles.
- Pieslēdziet datoru monitoram, kas atrodas grupas priekšā, vai kopīgojiet datora ekrānu, ja tikšanās notiek attālināti.
- Skolēni, izmantojot savus mobilos tālruņus /planšetdatorus /datorus, dodas uz vietni *kahoot.it*, kur viņi ievadīs ekrānā redzamo kodu.
- Kad visi skolēni ir redzami ekrānā – noklikšķiniet „*start*” (sākt).

Padomi

- Izvēlieties „*create*” (izveidot) un pēc tam „*course*” (kurss). Šeit varat apkopot vairākas kursā izmantotās *Kahoot* viktorīnas.
- Iespējams arī izveidot grupas, piemēram, ar citiem skolotājiem, lai varētu kopīgot viktorīnu.

Ja jums ir maksas konts (nevis bezmaksas versija), varat arī izveidot aptauju vai diskusiju, jautājumus, kuros jāatzīmē pareizās un nepareizās atbildes, kā arī slaidus, kur starp jautājumiem varat pievienot informāciju. Visas opcijas var izmantot vienā un tajā pašā *Kahoot*. Izveides process ir tāds pats kā iepriekš minētais viktorīnas veidošanas process.

3.3.4 FutureM@ker

Interaktīvais e-rīks *FutureM@ker* ir brīvi pieejams kā tīmekļa lietotne klēpj datorā, personālajā datorā, viedtālrunī un planšetdatorā. Tas piedāvā konsultantam un dalībniekam virtuālu telpu, lai sagatavotu, dokumentētu un pielāgotu veiktās darbības. Iebūvēta tērzēšanas funkcija ļauj nodrošināt atbalsta sniegšanu neatkarīgi no atrašanās vietas. Lai lietotu *FutureM@ker*, lietotājam ir jāreģistrējas un jāizvēlas loma (6. pielikums).

FutureM@ker ir veidots kā ceļojums kosmosā. Kosmosa ceļotājs (dalībnieks) veic kosmosa atklāšanas ceļojumu uz „dzīvības pilnu” Nākotnes planētu. Ceļojums sastāv no 4 nākotnes misijām: mana uguns, mans sapnis, mans plāns un mans maršruts. Apmācāmais tās veic ar citu palīdzību. Konsultants ir viens no viņa lojālākajiem ceļabiedriem. Šo 4 misiju laikā ir iespēja veikt 16 dažādus *FireWorks* izaicinājumus. Konsultants un dalībnieks kopā izlemj, kurus vingrinājumus veikt. Dalībnieks var arhivēt atbildes un korigēt tās konsultāciju procesa laikā. Tādā veidā dalībnieks var pārskatā redzēt progresu. Šis pārskats darbojas arī kā portfolio.

Katrā no četrām misijām e-rīks *FutureM@ker* sniedz konsultantiem padomus, kā prasmīgi un izzinoši strādāt ar piedāvātajiem izaicinājumiem. Šie padomi ir integrēti arī e-rīkā. Rokasgrāmata ir uzrakstīta kā padomu un ieteikumu apkopojums konsultantam dažādu misiju uzraudzībai.

Rīks ir pieejams holandiešu un angļu valodā. Izmantojot integrēto *Google Translate* funkciju, lietotājs var izvēlēties arī citas valodas, tostarp latviešu, portugāļu, somu un zviedru valodu.

3.4 Vietējo rīku/datu bāzu apraksts

Additional Zemāk esošajā tabulā ir sniegti papildu piemēri valstu karjeras atbalsta instrumentiem, kas tiek izmantoti katrā valstī (4. tabula – 8. tabula).

4. tabula. Vietējie rīki un datu bāzes Beļģijā.

Rīks/datu bāze un saite	Īss apraksts
onderwijskiezer.be (NL)	Vispārīga informācija par izglītības sistēmu Beļģijā. Pieejama skolēniem, vecākiem, skolotājiem un konsultantiem.
odyn.io (NL)	Šī vietne ir paredzēta talantu īpašniekiem, kuri meklē savam talantam atbilstošu darbu. Jautājumu virkne palīdz novērtēt cilvēkam piemērotos talantus darba tirgus vajadzībām. Profila sastādīšana un atbilstošu darbu vai apmācības kursu piemeklēšana.
jobpersonality.com/beroepskeuzetest (NL)	Profesionālās izvēles tests, lai aizraujošā veidā palīdzētu ikvienam ar karjeras izvēli.
mytalentbuilder.com/ (NL, EN, FR, DE)	Šis rīks sniedz priekšstatu par katra cilvēka individuālā talanta profilu un ir ideāls pirmais solis konsultācijām un karjeras sarunām.
testyourselfie.eu (NL, EN, FR)	Šis rīks ļauj jauniešiem pārbaudīt sevi atpazīstamās situācijās, kas rodas dažādos darba meklēšanas procesa posmos.

5. tabula. Vietējie rīki un datu bāzes Somijā.

Rīks/datū bāze un saite	Īss apraksts
Opintopolku (FI, SE, EN)	Studyinfo ir oficiāla vietne, ko uztur Somijas Valsts izglītības aģentūra. Pakalpojumu var izmantot, lai tiešsaistē atrastu dažādas studiju iespējas un pieteiktos studijām.
Duunitori (FI)	Karjeras testi, viens no tiem ir veidots saskaņā ar RIASEC interešu taksonomiju. Šobrīd ir pieejami pieci testi.
Ohjaan (FI, SE, EN)	Ikdienas rīki apmācībai darba vietā, ievadišanai darba dzīvē un sadarbības veidošanai. Materiāli un noderīgas saites, lai atbalstītu mācīšanos un karjeras atbalstu darba vietā.
Opopassi (FI)	Studiju karjeras atbalsta kurss vidusskolēniem.
Ohjaus tavoittaa! (FI)	Pašreiz izstrādes procesā (nodošanas termiņš 31.10.2022). Finansē Somijas Valsts izglītības aģentūra. Mērķa grupa: studentu konsultanti. Viens no mērķiem ir izstrādāt digitālus rīkus studiju atbalstam.

6. tabula. Vietējie rīki un datu bāzes Latvijā.

Rīks/datū bāze un saite	Īss apraksts
profesijupasaule.lv (LV)	Informācija par nozarēm, darbavietu un profesiju saraksts atbilstoši nozarēm, papildu resursi: pašmācības iespējas saistībā ar profesiju, strukturēta profesionāļa intervija, videomateriāli, noderīga informācija par to, kā kļūt par darba devēju. Pieejamas karjeras konsultantu konsultācijas.
karjerasmateriali.lv (LV)	Interaktīva datubāze karjeras konsultantiem vai skolotājiem. Karjeras testi, darba lapas, infografikas, idejas ekskursijām, metodiskie materiāli karjeras plānošanas atbalstam, darba tirgus izpētes rīks/resursu materiāli, sadarbība ar uzņēmumiem un uzņēmējiem, tiesību akti un stratēģijas saistībā ar karjeras attīstību.
prakse.lv (LV/LT/ET/EN/RU)	Platforma studentiem un jauniešiem. Tajā ir filtrs, kā arī informācija par vakancēm/darba meklēšanu, tā piedāvā virtuālo praksi, filtru par studiju iespējām Latvijā un pasaulē, profesiju sarakstu, informāciju par pasākumiem, kā arī publikācijas.
niid.lv (LV)	Nacionālā izglītības iespēju datubāze (NIID.LV) apkopo Latvijas izglītības iestāžu piedāvātās izglītības iespējas. Tā piedāvā filtru par izglītības ieguves iespējām – no pamatskolām līdz augstskolām – un kursiem, infografiku, karjeras konsultantu konsultācijas, jaunākās ziņas karjeras jomā.
viaa.gov.lv (LV/EN)	Latvijas Republikas Valsts izglītības attīstības aģentūras mājas lapa. Šajā tīmekļa vietnē ir pieejama administratīvā un organizatoriskā informācija par karjeras attīstības atbalstu. VIAA atbalsta EUROGUIDANCE – (EN)

7. tabula. Vietējie rīki un datu bāzes Portugālē.

Rīks/datū bāze un saite	Īss apraksts
Designthefuture.pt (PT)	<p>Portāls izveidots, lai atbalstītu skolēnu karjeras izvēli. Pašizziņas viktorīna; meistarklases par karjeras izvēli; video ar dažādām liecībām par profesijām/profesionālo darbību; cilvēku ar invaliditāti veiksmes stāsti nodarbinātības jomā; īpašas sadaļas ar atbilstošu informāciju vecākiem (video, padomi) un skolēniem.</p>
Inspiring.future.pt (PT)	<p>Portāls ar atbilstošu informāciju skolēniem un praktiķiem, kā arī tiem, kuri sniedz skolām tādus pakalpojumus kā informatīvās un atbalsta izstādes par augstāko izglītību, valsts un starptautiskajām augstākās izglītības iestādēm un uzņēmumiem, kā arī par semināriem saistībā ar personīgo, sociālo un profesionālo attīstību.</p>
Careercamp.pt (PT)	<p>Divu nedēļu apmācība vispārīgajās prasmēs un prakse uzņēmumos, lai izmēģinātu vairākas profesijas un iepazītu dažādas darba vides, lai labāk varētu izvēlēties turpmāko karjeru. Iedvesmojošās karjeras nometnes mērķis ir palīdzēt jauniešiem pieņemt pārdomātākus lēmumus par profesionālo nākotni un dzīvi.</p>

8. tabula. Vietējie rīki un datu bāzes Zviedrijā.

Rīks/datū bāze un saite	Īss apraksts
Dittyrke.se and yrkesinfo.se (SE)	<p>Uz sarunām balstīts digitāls rīks skolēniem, karjeras konsultantiem un vecākiem. Skolēniem tiks piemeklētas viņu potenciālam atbilstošas profesijas un nozares, un viņi saņems sarkano, dzelteno vai zaļo gaismu atkarībā no konkurences saistībā ar attiecīgo amatu, viņi varēs uzzināt vairāk par darba tirgu un pārrunāt savas nākotnes iespējas, potenciālu un dažādu darba tirgū piedāvāto darbu saturu.</p>
Framtidskortet.se (SE)	<p>Kārtis var būt norādīta informācija, jautājumi, filmas, attēli un saites. Digitālajā kārti spēlē ir tādi priekšmeti kā profesijas, kompetences, izglītība. Konsultācijas laikā kārtis tiek sakārtotas prioritāšu secībā un konkretizētas, tās parādīs faktorus, kas ietekmē skolēna izvēli un izaicinājumus. Papildmateriāls sarunai karjeras konsultācijas laikā.</p>
Utbildningsguiden.se (daļēji vairākās valodās)	<p>Zviedrijas Valsts izglītības aģentūras izglītības ceļvedis skolēniem, vecākiem, kā arī mācību un karjeras konsultantiem. Tā ir visplašākā informācijas datubāze par skolām, un tā palīdzēs izvēlēties izglītības iestādi Zviedrijā. Šajā tīmekļa lapā varat lasīt un skatīties video par dažādiem izglītības veidiem un izmantot rīkus to salīdzināšanai. Tur ir arī rīki nopelnu vērtības aprēķināšanai pirms turpmākās izglītības iestādes izvēles.</p>

Rīks/datū bāze un saite	Īss apraksts
<p>Arbetsformedlingen.se</p> <p>Yrken och framtid (SE)</p> <p>Hitta yrken (vairākās valodās)</p> <p>Praoappen – LoopMe (wordpress.com)</p>	<p>Zviedrijas Valsts nodarbinātības dienesta tīmekļa vietne darba meklētājiem un tiem, kas plāno turpināt studijas. Atbalsts karjeras konsultācijām.</p> <p>Sadaļā „Profesijas un nākotne” – <i>Yrken och framtid</i> – jūs atradīsiet informāciju par darba tirgu Zviedrijā, dažādu profesiju amatu aprakstus, algu statistiku, kā arī norādes par izglītību un īpašībām, kādas ir nepieciešamas dažādās profesijās. Ceļvedis karjeras izvēles atbalstam.</p> <p>Rīks „Atrast profesijas” – <i>Hitta yrken</i> – sniedz informāciju un zināšanas par dažādām profesijām Zviedrijas darba tirgū. 350 profesijas 20 dažādās profesionālajās jomās. Rīkam ir automātiskā tulkošanas funkcija, kas atbalsta simtiem dažādu valodu.</p> <p><i>Praoapp</i> (Praoappen) ir bezmaksas IT rīks, kas palīdz skolai atrisināt <i>prao</i> (obligātās prakses pamatskolas skolēniem) darba plānošanu, dokumentēšanu un komunikāciju. Ilgtermiņa mērķis ir atbalstīt skolu attīstību un sistemātisku darba kvalitātes nodrošināšanu ar <i>prao</i>/praksi pamatskolās.</p>

4. Ieteikumi digitālo rīku izmantošanai karjeras konsultācijās

Informācija karjeras konsultantiem un padomdevējiem, kuri sniedz karjeras konsultācijas bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem, ietver ieteikumus, kas jāņem vērā, izmantojot digitālos rīkus karjeras atbalsta pasākumos (9. tabula). Vēlamies sniegt dažus padomus, kas jāņem vērā pirms un pēc padomdošanas/konsultācijas, kā arī tās laikā.

9. tabula. Ieteikumi tiešsaistes padomdošanai/konsultācijām.

Komunikācija un mijiedarbība			
	Pirms konsultācijas	Konsultācijas laikā	Pēc konsultācijas
Individuālās tiešsaistes karjeras konsultācijas	Vai dalībnieks ir gatavs konsultācijai?	Vai dalībnieks seko līdzi konsultācijas procesam?	Kāds ir dalībnieku mācīšanās progress?
Grupas tiešsaistes karjeras/ kouču konsultācijas	Vai dalībnieki ir gatavi konsultācijai?	Vai dalībnieki seko līdzi konsultācijas/ koučinga procesam?	Kāds ir dalībnieku mācīšanās progress?
Tiešsaistes semināri	Padlet piemērs ar darba lapām, kas ir jāizpilda pirms semināra; Sli.do anketa/ vārdu mākoņi; Vārdu mīkla kā ledlauzis (5 dažādas bezmaksas veidnes)	<u>Padlet piemērs; Sli.do anketa; EdPuzzle jautājumiem, diskusijai; Tikai tiešsaistē</u>	<u>Padlet piemērs; Sli.do anketa/ vārdu mākoņi; Papildu viktorīna pēc semināra;</u>
Grupas tiešsaistes konsultācijas/ koučings vecākiem	Ja kādu interesē karjeras konsultācija, izsūtiet aptaujas vai pieteikuma anketu	Informācija par tīmekļa vietnēm, kur pieteikties tālākizglītības kursiem; individuāla karjeras konsultācija. Tikai tiešsaistē	Apkopojiet atsauksmes (MS veidlapas) un izrādīto interesi par turpmākiem karjeras konsultanta pakalpojumiem
Hibrīdkonsultācijas	Vai visi dalībnieki var pieslēgties hibrīdkonsultācijai? Vai konsultants ir pārbaudījis audio un video pieslēgumu starp klātienē un tiešsaistes dalībniekiem?	Kā tiek garantēta tiešsaistes dalība konsultācijas laikā? Kur var atrast instrukcijas par to, kā izmantot rīkus, veicot grupu darbu vai individuālus uzdevumus?	Atgriezeniskā saite no klātienē un tiešsaistes dalībniekiem – kas būtu jāuzlabo nākamajā nodarbībā.

4.1 Digitāla individuālā tiešsaistes karjeras konsultācijas

Sniedzot individuālu karjeras konsultāciju, jūs kā konsultants koncentrējaties uz to, lai dalībnieku virzītu uz atbilstošu studiju jomu vai darbu. Konsultācijas noris tiešsaistes vidē. Šajā vidē jūs ne tikai pievēršat uzmanību mācīšanās noskaņas priekšnosacījumiem kā reālajā klātienē konsultācijā, bet arī koncentrējaties uz tehniskajiem, digitālo zināšanu un kompetenču priekšnosacījumiem.

Tehniskie priekšnosacījumi: Vai dalībniekam ir pieejams viedtālrunis, klēpjdators, planšetdators, personāldators vai cita ierīce? Vai dalībniekam mājās kāds var sniegt tehnisko palīdzību?

Digitālo zināšanu un kompetenču priekšnosacījumi: Vai dalībnieks zina, kā lietot ierīci? Vai dalībnieks pārzina funkcijas lietotnē, kuru izmantojat darbā ar viņu? Vai viņš zina, kā izmantot rīkus, ar kuriem jūs strādājat karjeras konsultācijas/ koučinga laikā?

Mācīšanās noskaņas priekšnosacījumi: Vai dalībniekam patīk strādāt tiešsaistē? Vai ir kāda pretestība?

4.1.1 PIRMS konsultācijas: Vai dalībnieks ir gatavs konsultācijai?

Tehniskie priekšnosacījumi

Ņemiet vērā, ka ne visiem jauniešiem ir piekļuve digitālai ierīcei. Padomājiet, piemēram, par bērniem, kuri nāk no maznodrošinātām vai trūcīgām ģimenēm. Vai varat nodrošināt karjeras konsultācijas laikā klēpj datoru vai planšet datoru konsultāciju dalībniekiem, kuriem nav piekļuves klēpj datoram, personālajam datoram, planšet datoram? Definējiet, kā tiek organizēts šis nomas process. Ja noma nav iespējama, pielāgojiet karjeras konsultāciju tā, lai konsultācijas dalībnieks varētu izmantot viņam piederošu rīku. Lielākoties tas būs viedtālrunis. Ņemiet vērā, ka rīki, ko varat izmantot viedtālrunī karjeras konsultācijas laikā, ir ierobežoti.

Jebkurā gadījumā centieties dot priekšroku atvērtā koda rīkiem (skatiet piemērus šī metodiskā līdzekļa iepriekšējās nodaļās).

Digitālo zināšanu un kompetenču priekšnosacījumi

Jūs kā konsultants dodat priekšroku darboties ar zināma veida lietotnēm, piemēram, Zoom, MSTeams vai Google Meet. Jūs arī pārzināt funkcijas un varat tās izmantot. Bet kā ir ar konsultāciju dalībnieku? Pārbaudiet, vai viņam ir zināma šī lietotne? Ja nē, sniedziet nepieciešamo informāciju vai palīdziet viņam to apgūt un izmantot funkcijas.

Ņemiet vērā, ka digitālie rīki „nāk un iet”. Ir daudz rīku, kurus jūs, iespējams, zināt un protat izmantot. Taču konsultāciju dalībnieks var nezināt ne šos rīkus, ne to lietošanu. Izveidojiet sarakstu ar tiem rīkiem, kurus vēlaties izmantot. Veltiet laiku, lai pārbaudītu, vai viņš tos pazīst. Norādiet, ka esat gatavi palīdzēt viņam tos labāk iepazīt un iemācīties tos pareizi izmantot.

Mācīšanās noskaņas priekšnosacījumi

Gribēt, zināt, spēt. Digitālās kompetences ir svarīgi priekšnosacījumi tiešsaistes karjeras konsultācijām. Turklāt jāapzinās, ka ir vēl viens īpaši svarīgs un primārs priekšnosacījums: mācīšanās noskaņa. Vai konsultācijas dalībnieks vēlas strādāt un mācīties tiešsaistē? Pirms konsultācijas uzsākšanas pārbaudiet, vai viņš nepretojas un vai viņam nav citu vajadzību.

Pievērsiet uzmanību tiem konsultācijas dalībniekiem, kuri izskatās saspringti, nedroši, noguruši, kuri nav motivēti. Atrodiet laiku saturīgai sarunai par to, ka viņš „nejūtas labi”. Centieties koncentrēties uz emocionālo labsajūtu [Kees van Overveld].

Pajautājiet konsultācijas dalībniekam, kā tieši viņš jūtas. To darot, jūs palīdzat viņam izprast savas izjūtas: valoda palīdz identificēt emocijas.

Pajautājiet viņam, kas var likt viņam justies labāk/nomierināties. Sniedziet viņam arī ieskatu par to, kā viņš var pareizi pārvaldīt šāda veida sajūtas (ticība saviem spēkiem).

Laika veltīšana šāda veida sajūtu pārrunāšanai ir ļoti svarīgs priekšnosacījums veiksmīgai karjeras konsultācijai, tādējādi tiek uzlabota atvērtība attiecībā uz mācīšanās procesu.

Uzdodiet jautājumus par vides priekšnosacījumiem. Kāda ir vide, kurā konsultācijas dalībnieks darbojas? Vai konsultācijas dalībniekam ir pietiekami daudz privātuma? Vai konsultācijas dalībnieks var strādāt klusām? Vai konsultācijas dalībniekam ir nepieciešamais laiks? Vai ir kāds emocionāls atbalsts no vecākiem, vienaudžiem vai citiem?

4.1.2 KONSULTĀCIJAS LAIKĀ: Vai dalībnieks seko līdz konsultācijas procesam?

Tehniskie priekšnosacījumi

Pārbaudiet, vai konsultācijas dalībnieks ir klātesošs digitālās karjeras konsultācijas laikā. Kas viņu motivē izmantot šo ierīci? Ar kādām grūtībām un izaicinājumiem viņš saskaras? Atbalstiet un palīdziet viņam tikt galā ar šīm grūtībām un izaicinājumiem. Pārbaudiet, vai viņam ir pieejams tehniskais atbalsts, uz kuru viņš var paļauties. Ja nē, jums ir jākoncentrējas arī uz tehniskām problēmām un jāmēģina ar tām tikt galā.

Digitālo zināšanu un kompetenču priekšnosacījumi

Digitālās kompetences ir viena no svarīgākajām 21. gadsimta prasmēm izglītībā un darba tirgū. Ja izmantojat karjeras konsultācijas, lai atrastu konsultācijas dalībniekam atbilstošu darbu, jums ir jāapzinās, ka jums ir „izglītojošs” uzdevums uzlabot digitālās prasmes karjeras konsultāciju laikā.

Digitālā pratība: izmantojiet IKT efektīvi, produktīvi un atbildīgi (Čārlzs Fadels). IKT prasmes: taustiņu/ pogu pārzināšana, aparatūras un programmatūras lietošana.

Mediju pratība: zināšanas, prasmes un domāšanas veids, kas nepieciešams, lai apzināti, kritiski un aktīvi izmantotu medijus.

Informācijas pratība: noteikt un analizēt informācijas nepieciešamību; meklēt, atlasīt, apstrādāt un izmantot atbilstošu informāciju.

Skaitļošanas domāšana: uzdevumu (pār)formulēšana tā, lai uzdevumu būtu iespējams atrisināt ar dator tehnoloģiju palīdzību.

Mācīšanās noskaņas priekšnosacījumi

Turpiniet koncentrēties uz konsultācijas dalībnieku, kurš, šķiet, nejūtas labi, emocionālo labsajūtu. Katras konsultācijas laikā turpiniet jautāt, kā viņš jūtas un kas var likt viņam justies labāk vai palīdzēt nomierināties. Pajautājiet, kā viņam sokas ar uzlabojumiem; priecājieties kopā ar viņu par gūtajiem panākumiem. Pārrunājiet, kā viņš var turpināt veikt uzlabojumus. Turpiniet viņu atbalstīt.

Ņemiet vērā, ka jums joprojām ir vislielākā atbildība par kontaktu ar konsultācijas dalībnieku konsultācijas procesa laikā. Šajā laikā jūs kopā ar konsultācijas dalībnieku izejat cauri vairākām fāzēm ar dažādiem mērķiem. Katrā fāzē jums ir svarīga un aktīva loma (4 fāžu modelis).

- **1. fāze (kontakts):** attiecību veidošana un karjeras konsultācijas jautājuma definēšana. Jūsu loma: izrādīt iejūtību, aktīvi klausīties, uzturēt acu kontaktu;
- **2. fāze (vienošanās):** vienošanās par savstarpēja mērķa un sagaidāmā rezultāta noteikšanu. Jūsu loma: lūgt atļauju strādāt kopā (vai nē), vienoties par to, kā strādāsiet kopā;
- **3. fāze (komunikācija):** darbs pie karjeras konsultācijas jautājuma, izmantojot sarunu un (digitālos) rīkus; strādāt, koncentrējoties uz risinājumu, veidot rīcības plānu. Jūsu loma: vadīt sarunu, iesaistīt digitālos rīkus, apspriest rezultātus un iekļaut tos rīcības plānā, kā arī novērtēt rīkus;
- **4. fāze (secinājums):** rīcības plāna pabeigšana un nākamo soļu apsvēšana vai arī iespējas izvērtēšana vērsties pēc palīdzības pie citiem speciālistiem.

Pareizu digitālo rīku izvēle ir 3. fāzes izaicinājums. Jo vairāk pieredzes iegūsi, jo vairāk rīku jums būs. Šis metodiskais līdzeklis sniedz pārskatu par vairākiem rīkiem, ko varat izmantot. Varat arī izvēlēties jau izstrādātu rīku „viss vienā”. Piemēram, iepriekš minētais *FutureM@ker*. Ņemiet vērā, ka katrs digitālais rīks ir tikai līdzeklis mērķa sasniegšanai.

Vissvarīgākā ir sadarbība starp konsultantu un dalībnieku. Tehnoloģiju un digitālo rīku ieviešana būs nepārtraukts process, un visiem konsultāciju dalībniekiem būs tam jāpielāgojas nākotnē. Kā ar jums? Vai jūs kā konsultants esat pietiekami gatavs pieņemt izmaiņas, pielāgoties, iepazīt digitālos rīkus un tos izmantot turpmākajās konsultācijās? (*School Education Gateway*)

4.1.3 PĒC KONSULTĀCIJAS: Kāds ir dalībnieka mācīšanās progress?

Tehniskie priekšnosacījumi

Konsultāciju procesa rezultāts lielākoties būs rīcības plāns, kuru konsultācijas dalībnieks vēlas izpildīt, vai/un ieteikumi, kur saņemt citu palīdzību, kas konsultācijas dalībniekam varētu būt noderīga. Taču jums ir jānovērtē ne tikai rezultāts. Tāpat ir svarīgi novērtēt mācīšanās procesu. Tāpēc pajautāriet konsultācijas dalībniekam, kā viņš izjūt uzlabojumus darbā ar izmantoto ierīci. Pajautāriet arī dalībniekam, kā viņš novērtē tehnisko palīdzību, kad to bija nepieciešams izmantot.

Digitālo zināšanu un kompetenču priekšnosacījumi

Novērtējiet kopā ar konsultācijas dalībnieku viņa digitālo zināšanu un kompetenču pilnveidošanos. Kas viņam par to ir sakāms, zinot, ka šīs prasmes ir vienas no svarīgākajām prasmēm izglītībā un darba tirgū? Vai viņš vēlas apgūt vēl kaut ko?

Mācīšanās noskaņas priekšnosacījumi

Novērtējiet kopā ar konsultācijas dalībnieku, kā ir uzlabojusies viņa vēlme strādāt tiešsaistē. Ko viņš ir iemācījies un kas viņam patīk/nepatīk šajā darba veidā? Kādos apstākļos viņš labprātāk strādātu klātienē?

4.2 Digitālas grupas tiešsaistes karjeras konsultācijas

Padomī, ko esam devuši 9. tabulā par individuālajām konsultācijām, noder arī grupu konsultācijām. Grupu konsultācijām ir svarīgi trīs veidu priekšnosacījumi: tehniskie priekšnosacījumi, digitālo zināšanu un kompetenču priekšnosacījumi, kā arī mācīšanās noskaņas priekšnosacījumi.

Tajā pašā laikā darbs grupā atšķiras no individuālajām konsultācijām. Jums kā konsultantam ir arī jāuzņemas skolotāja/ instruktora loma, sniedzot konsultāciju dalībniekiem tiešsaistes uzdevumus, kurus viņi var veikt atsevišķi vai grupā tiešsaistes vai klātienes tikšanās reizēs. Grupas dinamika un mācīšanās kopā ar vienaudžiem ir divi būtiski spēki, kurus varat izmantot grupu konsultāciju laikā kā pievienoto vērtību.

Jūs varat gūt labumu no šiem spēkiem trīs līmeņos: pirms un pēc grupas konsultācijas, kā arī tās laikā.

4.2.1 PPIRMS KONSULTĀCIJAS: Vai dalībnieki ir gatavi konsultācijai?

Grupās jūs varat izmantot arī grupas spēku priekšnosacījumu nodrošināšanai. Jūsu uzdevums ir mudināt dalībniekus palīdzēt viens otram trīs līmeņos:

- piekļūt ierīcei un palīdzēt viens otram, ja rodas tehniskas problēmas ierīces lietošanā (tehniskie priekšnosacījumi),
- iepazīt un lietot ierīci, platformu, rīkus, kurus plānojat izmantot (digitālo zināšanu un kompetenču priekšnosacījumi),
- tikt galā ar „nejūtos labi” emocijām un iespējamu pretošanos darbam tiešsaistē (mācīšanās noskaņas priekšnosacījumi).

Jūsu uzdevums ir arī atbalstīt dalībniekus radošu risinājumu meklēšanā attiecībā uz to, kā to izdarīt. Ņemiet vērā, ka šajā posmā tālruņa palīdzības dienesta pieejamība var būt ļoti noderīga un pat ļoti svarīga.

Ir arī svarīgi, lai jūs izsūtītu aicinošus, iedrošinošus un rosinošus e-pasta ziņojumus izpalīdzīgā un iedrošinošā tonī [Gilly Salmon].

4.2.2 KONSULTĀCIJAS LAIKĀ: Vai dalībnieki seko līdz konsultācijas procesam?

Skatiet padomus sadaļā „Individuālās konsultācijas”. Grupās jūs izmantojat arī grupas spēku priekšnosacījumu nodrošināšanai. Jūsu uzdevums ir mudināt dalībniekus palīdzēt viens otram trīs līmeņos:

- turpināt darboties ar ierīci un palīdzēt viens otram, ja rodas tehniskas problēmas ar ierīces lietošanu (= tehniskie priekšnosacījumi);
- iepazīt un lietot ierīci, lietotni, rīkus, kurus izmantosit, un uzlabot viņu tehniskās prasmes (= digitālo zināšanu un kompetenču priekšnosacījumi);
- tikt galā ar „nejūtos labi” emocijām. Uzlabot dalībnieku izpratni par sevi, lai atrastu atbilstošu darbu (fokuss) (= mācīšanās noskaņas priekšnosacījumi).

Jūsu uzdevums ir arī atbalstīt dalībniekus radošu risinājumu meklēšanā attiecībā uz to, kā to izdarīt. Jāapzinās, ka koncentrējaties uz optimālu mācīšanās progresu. Tāpēc jums kā konsultantam ir jābūt „klāt” tiešsaistes grupas konsultāciju vidē. To var īstenot dažādos veidos un ar dažāda veida uzdevumiem/mācību aktivitātēm. (Holly, 2020)

- Kognitīvā klātbūtne: aktivitātes zināšanu iegūšanai un mācību satura apstrādei (t.sk., refleksija un nozīmes veidošana). Piemēram, salīdzinošā izvērtēšana uzdevumu un prasmju novērtēšanai.
- Sociālā klātbūtne: cilvēku spēja parādīt sevi kā „reālus cilvēkus”, izmantojot saziņu. Šeit svarīga loma ir profilu izmantošanai. Strādājiet arī pie mijiedarbības, sadarbības un atgriezeniskās saites, cik vien iespējams.
- Skolotāja klātbūtne: kognitīvo un sociālo procesu plānošana, sekmēšana un palīdzēšana tos virzīt tā, lai sasniegtu mācību mērķus.

Ņemiet vērā, ka grupās kā ledlauzi var izmantot viktorīnu, dalībnieki var pastāstīt par saviem vaļaspriekiem, apmainīties ar fotogrāfijām, kurās ir redzams mīļākais priekšmets dalībnieka istabā.

Esiet uzmanīgi attiecībā uz iespējamu „sliktu uzvedību” tiešsaistē. Izveidojiet noteikumus, kas ir jāievēro tiešsaistē, lai risinātu šo problēmu [Gilly Salmon].

4.2.3 PĒC KONSULTĀCIJAS: Kāds ir dalībnieku mācīšanās progress?

Skatiet padomus sadaļā „Individuālās konsultācijas”. Grupās varat izmantot arī grupas spēku priekšnosacījumu nodrošināšanai. Jūsu uzdevums ir mudināt dalībniekus novērtēt savu progresu trīs līmeņos interaktīvā veidā:

- Kādi ir uzlabojumi darbā ar izmantoto ierīci (tehniskie priekšnosacījumi);
- Kā dalībnieki vērtē savu digitālo zināšanu un kompetenču pilnveidošanos (digitālo zināšanu un kompetenču priekšnosacījumi);
- Kā viņi kopā tiek galā ar „nejūtos labi” emocijām. Kā ir uzlabojies viņu priekšstats par sevi, meklējot atbilstošu darbu (fokuss). Kā ir uzlabojusies viņu vēlme darboties tiešsaistē (mācīšanās noskaņas priekšnosacījumi).

Jūsu uzdevums ir arī palīdzēt viņiem rast radošus risinājumus, kā to izdarīt. Izstrādājiet tiešsaistes aktivitātes, kas nodrošina dažāda veida pašrefleksiju, novērtēšanu un kritiku. Lūdziet dalībniekus parādīt, ka viņi var strādāt ar saturu un aizstāvēt savu spriedumu. Mudiniet viņus pārbaudīt savu metakognitīvo izpratni par ieņemamajiem amatiem, piemēram, kā jūs nonācāt pie šāda viedokļa? Vai arī kas ir labāks un kāpēc? Atcerieties izpētīt ar mācīšanos saistītās sajūtas un emocijas kā priekšmetu apguves pieredzi [Gilly Salmon].

4.3 Grupas tiešsaistes konsultācijas vecākiem

4.3.1 PIRMS KONSULTĀCIJAS

Vecākiem paredzētās tiešsaistes konsultācijas sniedz lielisku iespēju ar viņiem sazināties. Vecākiem ir vieglāk iekļaut tiešsaistes karjeras konsultācijas savā aizņemtajā ikdienas dzīvē. Tajā pat laikā tas ir izaicinoši, jo atšķirības starp tehniskajiem priekšnosacījumiem, kompetenču priekšnosacījumiem (piemēram, digitālo pratību) un mācību vidi vecāku starpā ir daudz lielākas nekā skolēnu starpā. Tāpēc īpaša uzmanība ir jāpievērš sagatavošanās posmam un elastīgas pieejas izstrādei, kas atbilstu vecāku vajadzībām.

Vecāki, vai esat ar mani? Konsultants pievērš uzmanību šādiem priekšnosacījumiem:

Tehniskie priekšnosacījumi

Pārliedzinieties, ka vecāki saņem atbilstošu informāciju par tehniskajiem priekšnosacījumiem pirms konsultācijas. Vai visiem vecākiem ir piekļuve ierīcei, kas nepieciešama, lai pievienotos tikšanās reizei tiešsaistē?

Kompetences priekšnosacījumi:

Kompetences priekšnosacījumus var būt grūti paredzēt pirms konsultācijas. Ja ir neskaidrības, mēģiniet apkopot informāciju, lai novērtētu digitālo pratību.

Mācīšanās noskaņa/vides priekšnosacījumi:

Pievērsiet īpašu uzmanību mācību vides precizēšanai, jo vecāki var pievienoties sanāksmei no darba. Veidojiet savu komunikācijas pieeju atbilstoši dotajiem priekšnosacījumiem. Vidē, kas ir mazāk aicinoša uz verbālo mijiedarbību, varat izmantot lietotnes neverbālās mijiedarbības veicināšanai, ja ir atbilstoši tehnoloģiskie un kompetenču priekšnosacījumi.

4.3.2 KONSULTĀCIJAS LAIKĀ

Ņemot vērā iepriekš minētos potenciāli atšķirīgos priekšnosacījumus, konsultantam, iespējams, būs noderīgāka elastīga pieeja. Izmantoto rīku izvēli ietekmēs arī dalībnieku skaits. Individuālās konsultācijās vai mazāku grupu (2-5 cilvēki) konsultācijās verbālā mijiedarbība bieži vien ir vienkārša. Ja dalībnieku skaits grupā palielinās, verbālā mijiedarbība konsultācijas laikā bieži ir ierobežotāka.

Ja priekšroka tiek dota verbālai mijiedarbībai un ja tā ir iespējama, un ja digitālā kompetence ir zema, verbālā mijiedarbība, iespējams, ir visefektīvākā. Šādā situācijā vizualizācijai un dokumentācijai var izmantot Padlet sienu. Ja iespējas iesaistīties sarunā ir ierobežotas un digitālā kompetence ir augsta, priekšroka dodama mijiedarbībai, izmantojot digitālus rīkus, piemēram, aptaujas, viktorīnu, jautājumus (Menti vai Kahoot) vai tērzēšanu.

Vecāki, vai jūs tur vēl esat, vai arī jums ir nepieciešams vairāk laika? Konsultants pievērš uzmanību šādiem priekšnosacījumiem:

Tehniskie priekšnosacījumi:

Dodiet vecākiem laiku, lai pieslēgtos sistēmai vai lai uzsāktu izmantot konsultācijā nepieciešamos rīkus (Menti/Kahoot/Padlet). Ja nepieciešams, sniedziet tehnisko atbalstu.

Kompetences priekšnosacījumi:

Ātri novērtējiet personu/grupu un viņu digitālās prasmes, izmantojot jautājumus vai aptaujas.

Mācīšanās noskaņa/vides priekšnosacījumi:

Verbālo mijiedarbību tiešsaistes konsultācijā var ierobežot vide un sociālie apstākļi. Izmantojiet aptaujas, uzdodiet jautājumus, lai iesaistītu dalībniekus. Galvenos faktus var paziņot, izmantojot viktorīnas jautājumus, vienlaikus saglabājot dalībnieku uzmanību augstā līmenī. Komentējot un runājot par datiem vai atbildot uz jautājumiem, var izveidot iekļaujošu vidi pat tad, ja verbālā divpusējā mijiedarbība ir minimāla.

4.3.3 PĒC KONSULTĀCIJAS

Pēc konsultācijas varat kopīgot ar vecākiem kopsavilkumu, anketu vai atbilstošu informāciju, piemēram, tīmekļa vietņu saites, izmantojot tērzētavu vai PDF no Padlet sienas.

Ko tagad? Konsultants pievērš uzmanību šādiem priekšnosacījumiem:

Tehniskie priekšnosacījumi:

Nodrošiniet, lai vecākiem būtu piekļuve atbilstošām ierīcēm turpmākajā posmā pēc konsultācijām.

Kompetenču priekšnosacījumi:

Ja nepieciešams, pielāgojiet rīkus atbilstoši dotajam kompetences līmenim vai veltiet laiku, lai virzītu vecākus šajā procesā.

Mācīšanās noskaņa/vides priekšnosacījumi :

Šajā posmā vecāku rūpēm un ambīcijām būs izšķiroša nozīme karjeras konsultāciju procesā. Ieinteresētības izrādīšana, pamudinājums vai papildu jautājumu uzdošana var būt noderīga, lai turpinātu karjeras konsultācijas pēc nodarbības.

4.4 Hibrīdkonsultācijas

Veiciet rūpīgu plānošanu. Konsultantiem ir jāpārzina ne tikai to, kādas ir stiprās puses mācīšanai tiešsaistē un klātienē, bet arī to, kādus ieguvumus šāda veida konsultācijas var piedāvāt [Ievads hibrīdapmācībā]. Plānošana ir svarīga, un sagatavošanās prasa laiku. Konsultantam/padomdevējam ir jāpārveido nodarbības, kas bija paredzētas tikai tiešsaistei vai klātienē.

4.4.1 PIRMS KONSULTĀCIJAS

Nodrošiniet konsultācijām nepieciešamo aprīkojumu (kameru, mikrofonu, digitālos rīkus) un izmantojiet tos, kad konsultācija sākas. Kopīgojiet konsultācijas norises plānu iepriekš, lai varētu sagatavoties.

Pirms konsultācijas izlemiet, kāda veida konsultācija tā būs un kā jūs to vadīsiet.

Pieci Džona Spensera (John Spencer) modeļi:

Diferencētais modelis. Skolēni sinhroni iesaistās vienā un tajā pašā nodarbībā. Skolēni vienlaicīgi apskata saturu.

Vairāku celiņu modelis. Skolēni piedalās vienā un tajā pašā nodarbībā, bet tiek sadalīti grupās, kas reti mijiedarbojas. Skolēni klātienē un skolēni tiešsaistē nekad nesadarbojas.

Sadalītais A/B modelis. Skolēni izvēlas, vai visu konsultāciju pasākumu/kursu laikā vēlas būt klātienē vai tiešsaistē.

Virtuālās dalības modelis. Neliels skaits tiešsaistes skolēnu veido grupu un mijiedarbojas kā grupa. Viens klātienē skolēns var darboties kā koordinators.

Neatkarīgā projekta modelis. Tiešsaistes skolēniem var būt patstāvīgs uzdevums, ja klātienē veicamais uzdevums nav piemērots darbam tiešsaistē. Tad tā būtu individualizētāka mācīšanās.

4.4.2 HIBRĪDKONSULTĀCIJAS LAIKĀ

Lai skolēni gūtu labu pieredzi, ir nepieciešams tālāk norādītais:

- Konsultantam/padomdevējam ir nepieciešamas prasmes veikt vairākus uzdevumus vienlaikus;
- Konsultantam/padomdevējam ir nepieciešama PALĪDZĪBA, lai uzraudzītu, vai tiešsaistes skolēniem nepieciešams atbalsts, un lai sekotu tērzēšanai;
- Nodarbībām nepieciešamais aprīkojums (kameronas, mikrofoni, digitālie rīki);
- Konsultantam/padomdevējam ir jābūt pārliecinātam, jo, ja kaut kas atgadās, viņam ir jāspēj atrisināt problēmas uz vietas.

Hibrīdnodarbības un konsultācijas ir izaicinājums, un ir labi, ja ir pieejami cilvēki, kuri īpaši palīdz nodarbības sākumā un kuri palīdz visiem skolēniem tiešsaistē piekļūt izmantotajai platformai. Hibrīdnodarbības laikā var iesaistīt skolēnus, lai viņi sekotu tērzēšanai un darbotos kā atbalsts nodarbības laikā, tas arī palielinās līdzdalību. (Oxford University, Centre for Teaching and Learning)

Kā raiti vadīt hibrīdnodarbību:

1. Ievads – skolēni iepazīstina ar sevi.
2. Mudiniet uzdot jautājumus un atbalstiet komentēšanu un runāšanu, varat arī tieši uzaicināt tiešsaistes skolēnus (NBS! Būtu labi iepazīt skolēnus pirms to darāt).
3. Izmantojiet aptaujas, tās palīdz iedziļināties nodarbības tēmā. Arī klātienē esošie skolēni var aizpildīt aptaujas savos klēpj datoros vai mobilajos tālruņos.
4. Sadaliet skolēnus mazās grupās (arī tiešsaistes skolēnus).
5. Ievietojiet saites, lai veicinātu diskusijas, un ļaujiet skolēniem kādu laiku iepazīties ar materiālu.
6. Kopīgojiet nodarbības plānu iepriekš, lai varētu sagatavoties.
7. Ierakstiet nodarbību, ja nepieciešams, taču atcerieties, ka gari ieraksti nav efektīvi mācīšanās resursi, centieties, lai ieraksts būtu īss un varbūt ierakstiet svarīgākās daļas.

4.4.3 PĒC HIBRĪDKONSULTĀCIJAS

- Ņemiet vērā atsauksmes, izstrādājot nākamo nodarbību.
- Rediģējiet un augšupielādējiet ierakstus, ja tādi ir, mācību platformā.
- Atgādiniet par dalībniekiem veicamajiem uzdevumiem mācību platformā.

5. Kopsavilkums

Šajā metodiskajā līdzeklī ir definētas vairākas iespējas karjeras atbalsta nodrošināšanai tiešsaistē, ieviešot alternatīvus veidus individuālo vai grupu karjeras konsultāciju īstenošanai. 2021. gadā projektā *#Guidance* apkopotie aptaujas dati jau liecināja, ka jaunā digitālā ēra pandēmijas laikā ir mainījusi karjeras konsultāciju sniegšanas veidus. Apvienoto Nāciju Organizācijas tematiskajā ziņojumā (2022) teikts, ka izglītības digitalizācijai jāvirzās uz to, lai labāk īstenotu visu tiesības uz izglītību.

Izglītības digitalizācija sniegtu arī būtisku pievienoto vērtību izglītojamajiem. Šajā metodiskajā līdzeklī mēs prezentējam arī uzņēmumu piedāvātos produktus, un mums ir jāpatur prātā tematiskā ziņojuma komentārs, ka ir svarīgi izprast digitālo tehnoloģiju uzņēmumu peļņas mērķi. Lielākā daļa šajā metodiskajā līdzeklī prezentēto digitālo rīku ir pieejami ikvienam. Ir arī labi atcerēties, ka izglītības un karjeras atbalsta digitalizācijai nevajadzētu palielināt nevienlīdzību vai arī priekšrocības atsevišķiem cilvēkiem. Digitālo rīku izmantošana nedrīkst novest pie citu cilvēktiesību pārkāpumiem izglītības un karjeras atbalsta jomā, jo īpaši attiecībā uz tiesībām uz privātumu.

Šajā metodiskajā līdzeklī ir parādīti pašlaik izmantotie rīki un prakse, un, kā norādīja Lindkvists (2019), ir svarīgi ne tikai atklāt esošo potenciālu, bet arī uzdrošināties izmēģināt jaunus rīkus, būt atvērtākiem, attīstot e-karjeras atbalsta sniegšanu.

Šajā dokumentā ietvertā informācija par valstīm sniegs plašāku perspektīvu par alternatīviem karjeras atbalsta ieviešanas veidiem un digitālo rīku, kā arī digitālo platformu izmantošanu. ES līmenī profesionālās izglītības tīkls Cedefop (2021) jau ir publicējis rakstus, kuros galvenā uzmanība ir pievērsta karjeras konsultantu profesionālajai pilnveidei un kompetencēm, kas atbilst digitālajam un plašākam sabiedrības kontekstam. Cedefop starptautiskās aptaujas ziņojumā (2022) norādīts, ka karjeras atbalsta pakalpojumu sniegšana un karjeras konsultantu darbība pandēmijas laikā galvenokārt tika nodrošināta tiešsaistē. Karjeras atbalsta pakalpojumi lielākoties tika veiksmīgi pielāgoti, taču dažu šī pakalpojuma aspektu, piemēram, individuālo konsultāciju apjoms – samazinājās.

Aptaujas rezultāti parādīja, ka digitālie rīki tiek plaši izmantoti, un zemāku tehnoloģiju risinājumu, piemēram, tālruņu izmantošana, šķiet ir piemērotāka neaizsargātām grupām. Šis aspekts palīdzēja arī pārvarēt nevienlīdzību attiecībā uz piekļuvi aprīkojumam un tā izmantošanu. Saskaņā ar projekta *Guidance* aptauju (2021) un Cedefop et al. (2020) aptauju karjeras atbalsta nodrošinājums tika saglabāts zināmā līmenī, un praktiķiem pārsvarā bija pozitīva attieksme pret tehnoloģiju izmantošanu karjeras atbalsta sniegšanā. Abu aptauju respondenti ziņoja par pieaugošu pieprasījumu pēc dažāda veida atbalsta (piemēram, pēc apmācības, vienaudžu atbalsta, finansiālā un materiālā atbalsta, tiešsaistes prakses, IT atbalsta, resursiem), lai pielāgotos jauniem karjeras atbalsta sniegšanas režīmiem.

ATSAUCES UN PAPILDU SAITES

Lindqvist (2019) DigiSYV E-karriärvägledning, Digitaliserad studie- och yrkesvägledning, , Luleå Municipality.

Tampere University & TAMK, 2022, Practical instructions for organising distance education.

Tampere University & TAMK, 2022, Digital activation tools in online teaching: a possibility or necessity?

The Feelings Wheel

Kees van Overveld (only in Dutch)

Charles Fadel (2008) 21st Century Skills: How can you prepare students for the new Global Economy?

21st Century learning & Life Skills: Framework

The Lifelong Learning Platform

Digital Competence Framework for the European Schools

4K model

Jaana Kettunen (2021) Four essentials for using digital technologies in career guidance. School Education Gateway.

Gilly Salmon

Holly S. Fiock (2020) International Review of Research in Open and Distributed Learning: Designing a Community of Inquiry in Online Courses

An Introduction to Hybrid Teaching

ATSAUCES UN PAPILDU SAITES

John Spencer - [5 Models for Making the Most Out of Hybrid Learning](#)

Oxford University, Centre for Teaching and Learning - [Planning and presenting a hybrid teaching session | Centre for Teaching and Learning \(ox.ac.uk\)](#)

United Nations (2022) [Impact of the digitalization of education on the right to education. A/HRC/50/32](#)

Cedefop et al. (2021). [Digital transitions in lifelong guidance: rethinking careers practitioner professionalism: a CareersNet expert collection.](#) Luxembourg: Publications Office. Cedefop working paper; No 2.

Cedefop; European Commission; ETF; ICCDPP; ILO; OECD; UNESCO (2020). [Career guidance policy and practice in the pandemic: results of a joint international survey – June to August 2020.](#) Luxembourg: Publications Office of the European Union.

PIELIKUMI

1. pielikums

Atsevišķas tīmekļa pārlūkprogrammu aplikācijas, saites ar QR kodiem.

	Rīka nosaukums	Ievadvideo angļu valodā
Kur satikties?	<u>Zoom</u> 	<u>Zoom YouTube channel</u>
	<u>Webex by Cisco</u> 	<u>Webex YouTube channel</u>
Kur ierakstīt informatīvos videomateriālus?	<u>Powtoon</u> 	<u>Powtoon YouTube channel</u>
	<u>Screencast-O-Matic</u> 	<u>Screencast-O-Matic YouTube channel</u>
Kur parādīt, ilustrēt un integrēt?	<u>Padlet</u> 	<u>Padlet YouTube channel</u>
	<u>Canva</u> 	<u>Canva youtube channel</u>

Kur parādīt, ilustrēt un integrēt?

Whiteboard.fi

Whiteboard.fi YouTube channel

Coggle

Coggle youtube channel

Prezi

Prezi YouTube channel

Flinga

Introduction video

Kur izveidot anketu?

Menti

Mentimeter YouTube channel

Kahoot

Kahoot YouTube channel

Slido

Slido YouTube channel

Quizizz

Quizizz YouTube channel

kardSort

kardSort introducion Video

2. pielikums

Citi priekšaptaujā minētie digitālie rīki, saites ar QR kodiem.

Rīka nosaukums

Personības testi

[16personalities test](#) [Mosaic of Professions test](#)

[O*NET](#)

Karjeras konsultāciju sniegšanai pielāgots rīks

[FutureM@ker](#)

3. pielikums

10. tabula. Ievadvideo MS Teams, Padlet un Kahoot platformām

Zviedru val. Somu val. Latviešu val. Beļģu val. Portugāļu val. Angļu val.

1. Piemērs

Piemērs

Piemērs

Piemērs

1. Piemērs

MS Teams
YouTube kanāls

(Tostarp sanāksmes MS
Teams platformā)

2. Piemērs

(MS Whiteboard)

2. Piemērs

2. Piemērs

Zviedru val. Somu val. Latviešu val. Beļģu val. Portugāļu val. Angļu val.

1. Piemērs

Piemērs

Piemērs

Piemērs

1. Piemērs

Padlet YouTube
kanāls

2. Piemērs

2. Piemērs

Zviedru val. Somu val. Latviešu val. Beļģu val. Portugāļu val. Angļu val.

1. Piemērs

Piemērs

Piemērs

1. Piemērs

Piemērs

Kahoot YouTube
kanāls

2. Piemērs

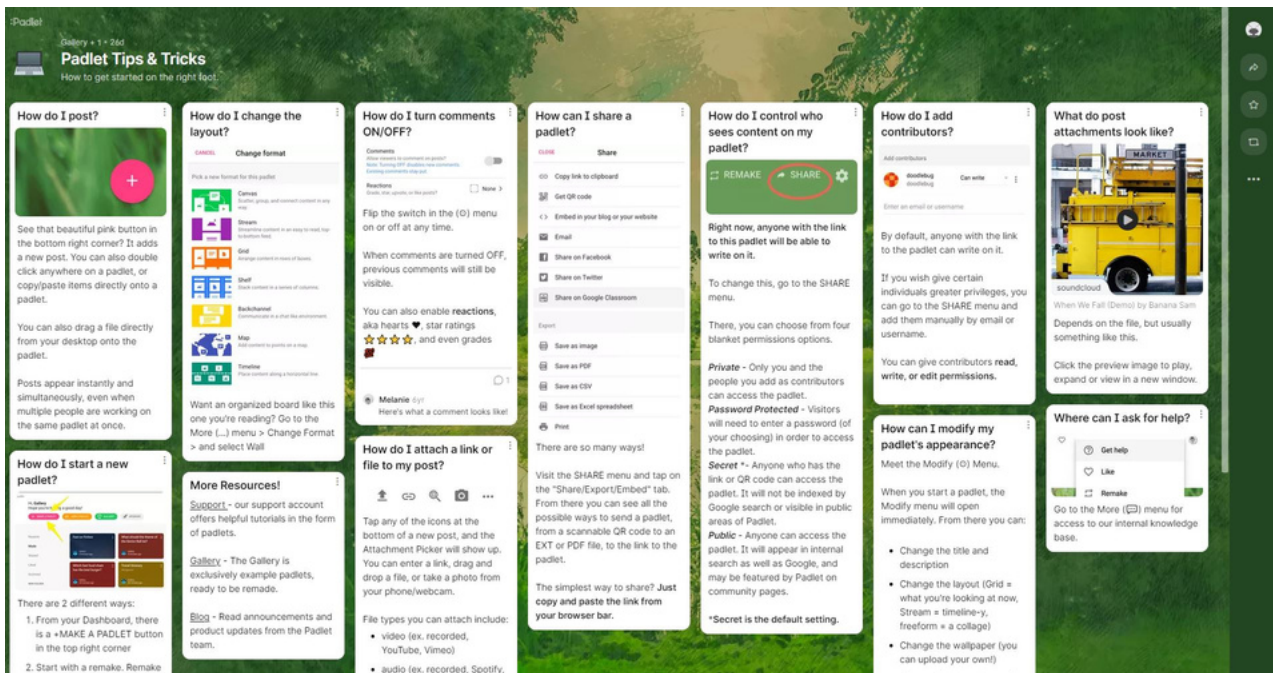
2. Piemērs

4. pielikums

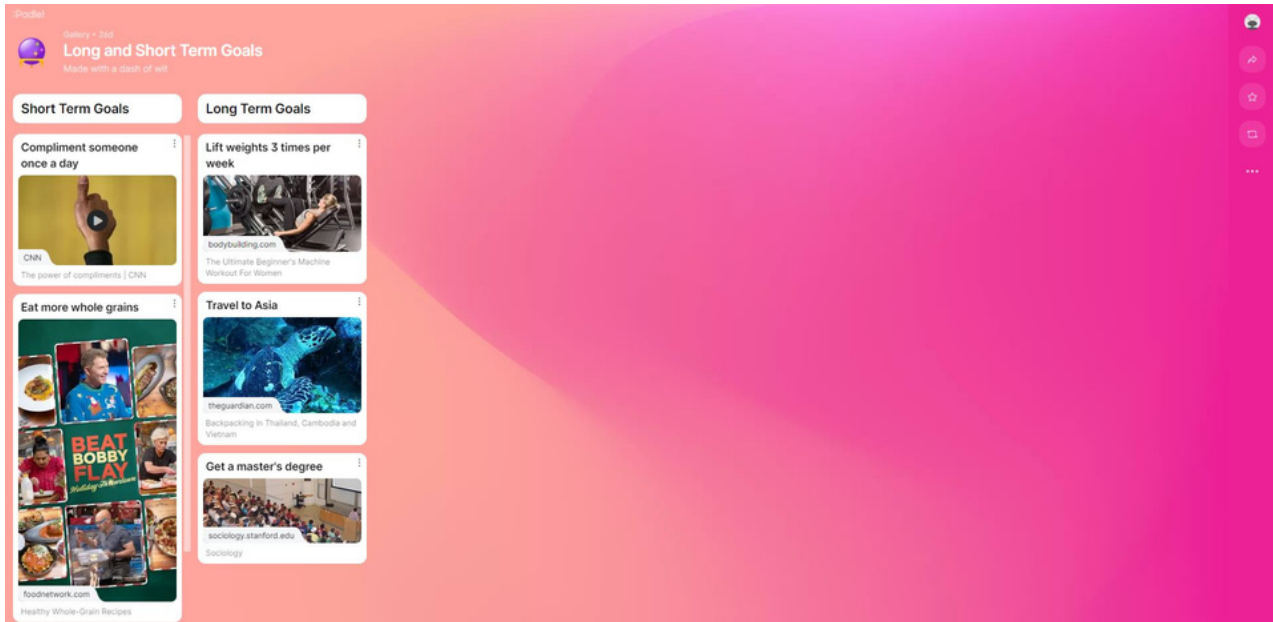
1. attēls. Padlet sienas saskarne. Saturs izveidots, izmantojot Padlet sienu.

Zemāk esošā Padlet siena ir pieejama <https://padlet.com/gallery/tips>

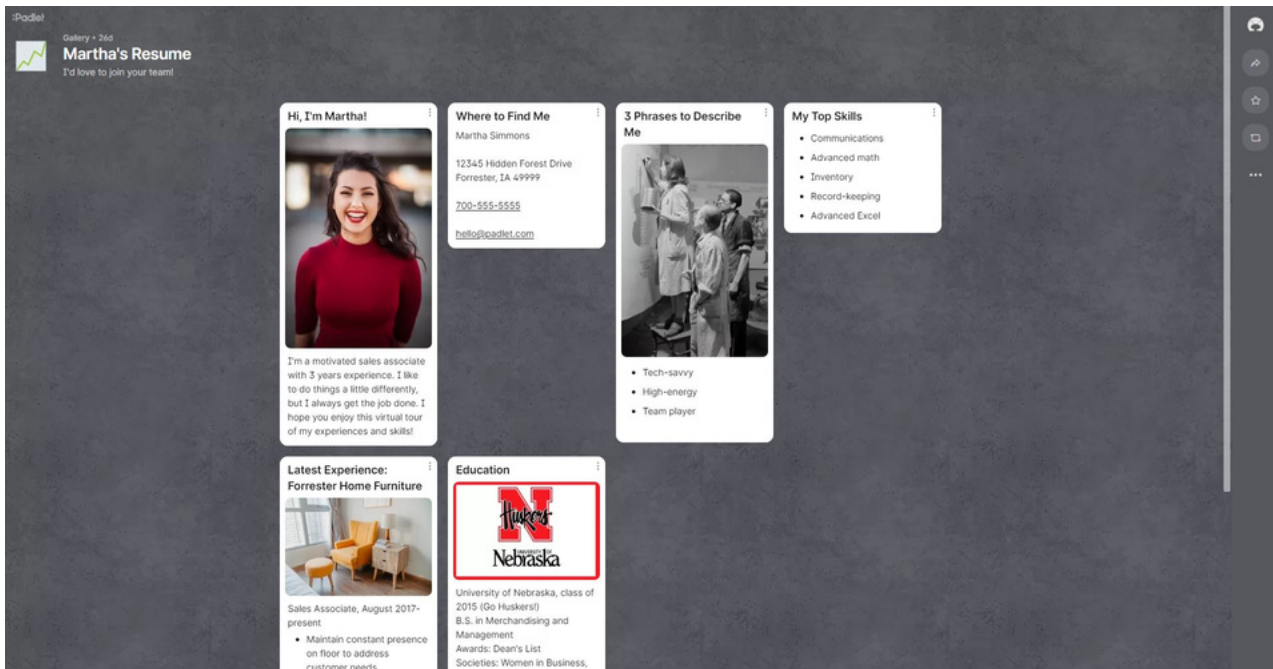
2. attēls. Ilgtermiņa un īstermiņa mērķu noteikšana, izmantojot Padlet sienu.

Zemāk esošā Padlet siena ir pieejama šeit: <https://padlet.com/gallery/goals>

3. attēls. CV izveidošana Padlet sienā.

Zemāk esošā Padlet siena ir pieejama šeit: <https://padlet.com/gallery/resume>

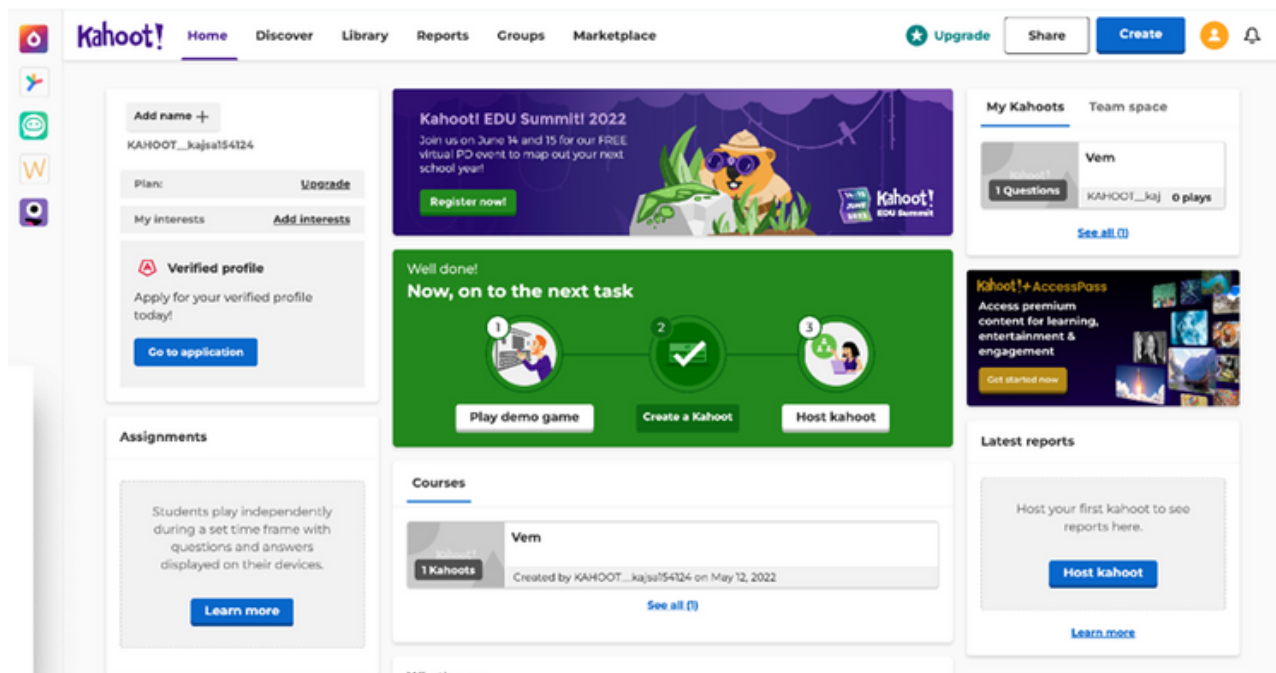
4. attēls. Sasniegumu, diplomu un sertifikātu hronoloģisks pārskats Padlet sienā.

Zemāk esošā Padlet siena ir pieejama šeit: <https://padlet.com/gallery/fifa>

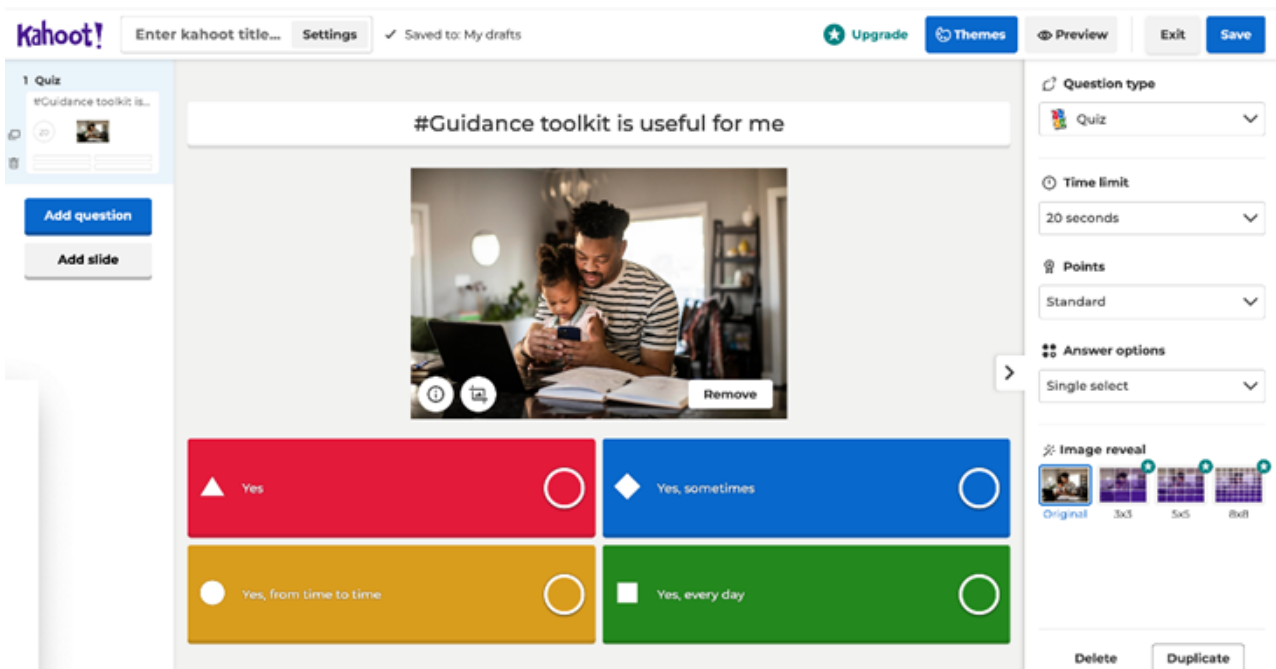

5. pielikums

5. attēls Kahoot konts

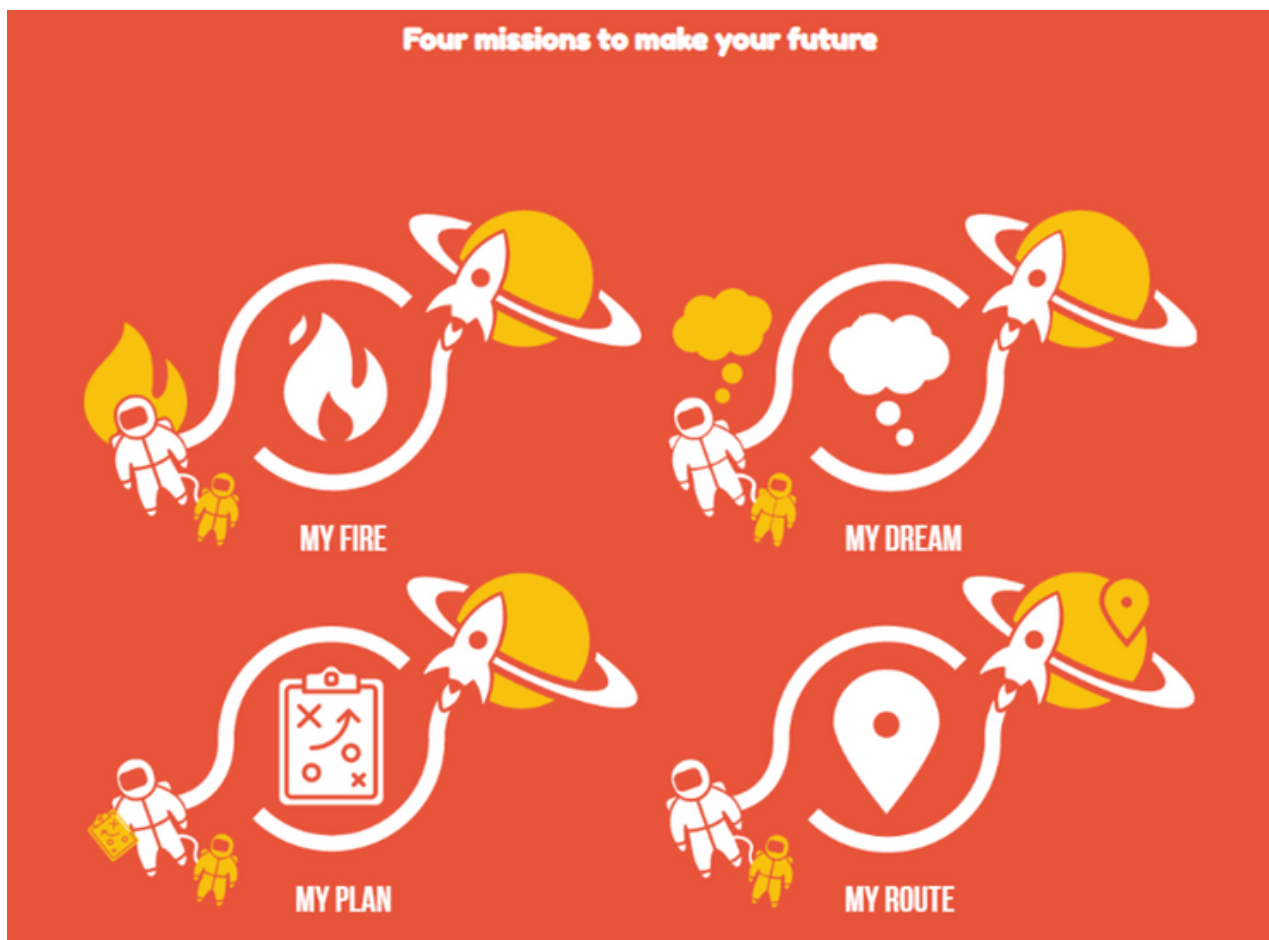
6. attēls. Kahoot kā viktorīnas rīks

6. pielikums

7. attēls. FutureM@ker, četras misijas

Zemāk redzami attēli ir pieejami, pieslēdzoties kontam šajā vietnē
<https://toekomstmaker.be/>

Metodiskais līdzeklis karjeras atbalsta speciālistiem

Digitālie rīki un metodes

Eiropas Komisijas atbalsts šīs publikācijas izveidei nenozīmē apstiprinājumu saturam, kas atspoguļo tikai autoru uzskatus, un Komisija nevar būt atbildīga par tajā ietvertās informācijas izmantošanu.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

VALMIERA
DEVELOPMENT
AGENCY

